СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 200. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 24-го вересня 1942. No. 200. Jersey City, N. J., Thursday, September 24, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

НАТИСК ФАРМЕРСЬКОГО БЛЬОКУ В КОНҐРЕСІ

ВАШИНГТОН. — Фармерський бльок у конґресі в останніх днях оживив свою діяльність і поновив свої заходи, щоб не допустити до замороження цін на фармерські продукти на основі 100% „паритi", себто відношення, яке 30 літ тому існувало поміж фармерськими продуктами. Фармерський бльок хоче вищого відношення, себто, щоби ціни на фармерські продукти були пропорціонально до міських продуктів вищі, ніж тоді були. Конґресмени з фармерського бльоку говорять, що виборці засипають їх тисячами телеграм, щоб не допустити до заморожения цін з боку президента. Вони мають велику силу в конґресі і тепер вони добиваються, щоб над тою справою в конґресі наступило отверте голосування. Якщоб фармерському бльокови вдалось осягнути своє, то це причинилосяб до зросту інфляції в Америці.

ЗНОВ ФАЛЬШИВИЙ ПОВІТРЯНИЙ АЛЯРМ.

НЮ ЙОРК. — Місто Ню Йорк вечором коло девятої, з вівтірка на середу, зазнало ще одного повітряного алярму. Справді лише одна сирена проголосила алярм, але всі радієві стації змовкли і в тім стані переждали три чверти години, аж сирена знов не проголосила, що все в порядку. Причиною того алярму було це, що підслухуючі апарати ствердили в околицях Ню Йорку присутність якогось нерозпізнаного літака. Опісля військові власти пояснили, що це був свій літак. Але посадник Ля Ґвардія, довідавшись про цей алярм відразу удався до Сити Гол і там заявив ґазетярам, що два нерозпізнані літаки таки блукали понад околицями Ню Йорку.

ГЕНРІ КАЙЗЕР НАБИРАЄ РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК. — Будівельна фірма Генрі Кайзера почала в Ню Йорку набирати фахових робітників для нових фабрик будови транспортових літаків, що творяться на західнім побережжі Америки. При 381 Четверта евеня його агенти відкрили бюро і там першого дня зголосилось вже 1,600 робітників, з них 1,200 принято. Фірма потребує для тої цілі 20,000 робітників. З огляду на велике число, спосіб приняття нових робітників тепер дещо змінено, а саме, бажаючий дістати там працю повинен зголоситись до стейтового офісу занять, в його околиці, і звідтам його відправлять вже до бюра на Четвертій евені, завідуваного аґентами Генрі Кайзера. Робітники мусять сами заплатити собі перевіз, але гроші на це позичає компанія й опісля стягає з платні.

СТАРІ БУДИНКИ ПІДУТЬ НА „СКРЕП".

НЮ ЙОРК. — Міські власти порішили розвалювати всі старі будинки в Ню Йорку і заліззя з них віддавати на воєнні цілі. Таких будинків в Ню Йорку є тисячі. Серед будинків, призначених на розвал, знаходиться один величавий будинок, вартости пять міліонів долярів.

ЗАКЛИК НЕ ЇХАТИ ДО ВАШИНГТОНУ.

ВАШИНГТОН. — Рада воєнної продукції видала заклик до американських бизнесменів, щоб вони старались найменше приїздити до Вашингтону, коли мають до полагодження ріжні справи, получені з виробом воєнних продуктів. Бо Вашингтон переповнений людьми, як теж переладований працею. Багато справ, звязаних з воєнною продукцією можуть бизнесмени полагодити в льокальних радах воєнної продукції.

НЕ НАКОПИЧУВАТИ МОНЕТ.

ВАШИНГТОН. — Департамент фінансів закликає людей, щоб вони не накопичували в себе в дома, по ріжних маленьких пушках, мідяних, ніклевих і срібних монет, бо внаслідок того накопичення стає чимраз більший брак монет в обізі. Монетарні заклади працюють по 24 години на день, вибиваючи все нові монети, проте тих монет далі обмаль. А то тому, що багато людей, щоб купити собі бонд, заощаджує гроші наперед в малих пушках. Це можна оминути в цей спосіб, що можна відразу купити собі малу марку воєнної оборони, й опісля ті марки перемінити на бонд більшої вартости, каже департамент стейту.

ЖІНКА СТРАТИЛА ПАМЯТЬ.

ГАЛІВУД. — Цікавий випадок тут стався з одною жінкою, Ґльорією Велер, що була в стані амнезії, себто стратила цілковиту память про своє минуле життя. Вона відзискала память і ствердила, що не знає, де знаходиться, а також цілковито не знає чоловіка, за котрого вийшла заміж і з ним довший час жила. Останню подію, що вона памятала, була смерть її першого чоловіка. Коли її розказали, що вона вийшла другий раз заміж і що тепер працює як моделька і секретарка, вона відповіла, що на моделюванні ні на секретарці нічого не розуміється. Коли вкінці її запитали, що думає робити зо своїм мужем, відповіла, що поиже далі і побачить.

Американські Літаки Ушкодили Японського Кружляка

ВАШИНГТОН. — Департамент фльоти подав до відома, що американські літаки заатакували недалеко Соломонських островів японського кружляка і бомбою ушкодили його. В той спосіб число ушкоджених, або затоплених японських кораблів біля Соломонських островів дотепер дійшло до 22. Американські літаки також налетіли на японські бази в тих околицях і обсипали їх градом куль.

ГОТОВІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ МАРИНАРКИ

ҐВАДАЛЬКАНАЛ (Соломонські острови). — Командуючий відділами американської маринарки на Соломонських островах, ген. А. Ведерґрит, заявив, що американська маринарка дуже добре узброєна і як показалось тепер у дійсній боротьбі, та зброя і всі інші воєнні причандали, є знаменитої якости. Нічого не треба змінювати, говорив він. Лише в практичнім бою показалось, що деяких речей є забагато і в перших днях боротьби їх не треба брати зо собою, говорив він. Зокрема він хвалив пальну силу кожного маринара. Вони мають біля себе малі скорострілн, котрими висікують ворогів. В однім випадку, як японці заатакували їх позиції з моря, то вони висікли до ноги відділ японців, зложений з кількох соток вояків.

СИЛА АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ ЗРОСТАЄ

ВАШИНГТОН. — Член сенатського комітету фльоти, Винсон, заявив, що американська фльота в своїй силі постійно зростає і перевищає силу ворогів. Здовж Атлянтику, говорив він, в останніх часах затоплювання майже цілoвито припинилось. Америка нині будує 3,200 ріжного роду більших боєвих кораблів. А коло одинацять і пів тисячі ріжних малих баржів та лодок. Цю силу вороги Америки починають відчувати на всіх океанах. Вона буде далі зростати і вороги ніяк не годні навіть приблизно в тім відношенні дорівняти Америці.

ФАНАТИЗМ ЯПОНСЬКИХ ЖІНОК

НЮ ЙОРК. — Перед жіночими організаціями виголосив минулого вітрка бувший амбасадор до Японії, Джозеф Ґру, промову. В тій промові він підкреслив фанатичну хоробрість японських жінок, які з такою самою фанатичною льояльністю жертвують на домашнім фронті все для війни, з якою японські вояки жертвують все на фронті. Ґру закликав американських жінок до всецілої посвяти для зусиль війни.

Дальші Масові Розстріли Французів

ВІШІ. — Німецька окупаційна влада подала до відома, що в Бордо розстріляно знову 70 заложників з помсти за недавні антинацістичні „терористичні" демонстрації. Про-націстичні часописи у Парижі називають ці демонстрації, за прикладом націстичного уряду, комуністичними.

З розстрілом 70 заложників число розстрілів за останні заворушення доходить до 186. Лондонські часописи припускають, що в викликуванні французьких демонстрацій мачали пальці націстичні провокатори, котрі ділали на приказ націстичного уряду, котрий хоче викликати передвчасний зрив французьких мас.

БРИТІЙЦІ НА МАДАКАСКАРІ ПОСУВАЮТЬСЯ ДАЛІ

ЛОНДОН. — Британські відділи, що оперують з Маджунґи, добилися вже до міста Маґіці, що лежить 19 миль від Тананарів, столиці Мадаґаскару. Дороги й мости були щоправда сильно знищені, але боєвого спротиву з боку французів було мало.

Французьке радіо в Віші хвалиться опором французів на острові Мадакаскарі: каже, що британці запевняли, що вони займуть столицю за три дні, а вони цього й за десять днів не доконали.

МАЙЖЕ ВСІ ЛЮКСЕМБУРЖЦІ ПРОТИ НАЦІСТІВ

ЛОНДОН. — Жан Версель, що недавно втік з Люксембурґу до Анґлії, каже, що підземний рух у тому краю сильно поширений. Просто 97 процентів люксембуржців твердо противиться націстичному правлінні. Багато з них, попавши в руки Ґестапа, згинули від мук, не хотячи видати своїх товаришів. Люксембуржці приготовляють лісти своїх місцевих квіслінґів, аби з ними розправитися, як лише ворог буде розбитий. Націстичний уряд уживає для зломання опору населення голоду, безробіття, вязниць і депортації, а також винищування інтелігенції. Всеж таки всі заходи Гітлера не вспіли зломати духа спротиву.

ВПРАВИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ. — Це одна з летунських американських станиць, де вправляються летуни. Знимка знята в Форт Бреґ, в Норт Керолайні.

ЗАВЗЯТІ БОЇ ЗА КОЖНУ ВУЛИЦЮ В СТАЛІНҐРАДІ

МОСКВА. — Зо звідомлення команди червоної армії, виданого в середу, виходить, що завзяте бомбардування Сталінґраду німцями зводить місто до купи румовищ та що в цьому місті ведуться постійні завзяті бої за кожну вулицю і за кожний дім, чи його останок. У середу німці захопили від росіян дві вулиці, але в інших частинах міста російські лінії держаться. За два дні, за російським звідомленням, згинуло в боях у Сталінґраді 2,000 німців.

Німецьке звідомлення каже, що німці захопили більше узброєних пунктів у Сталінґраді та ще одно місто над рікою Тереком у центральному Кавказі. Російська команда каже, що в тому секторі російські лінії не подаються перед скріпленим німецьким наступом. Російська команда каже теж, що російські маринарі доконали кілька удачних розвідних рейдів над Чорним морем в околиці Новоросійська.

ЧУТКИ ПРО ВІДКЛИКАННЯ ФОН БОКА З КАВКАЗУ.

СТОКГОЛЬМ. — Один шведський журналіст, що вернувся недавно з Берліна, оповідає, що кілька днів тому він бачив на вулицях Берліна маршала фон Бока, команданта німецьких військ у Росії, одітого по цивільному. Це донесення потверджує чутку, що фон Бока відкликано з його становища.

Ґазети припускають, що причиною цього було непорозуміння між фон Боком і Гітлером за російську кампанію. Мовляв, фон Бок не вірив у можливість ведення рівночасно кампанії за добуття Сталінґраду й кампанії на Кавказі; він хотів припинення наступу на Сталінґрад. Рівночасно він протестував проти впливів націстичних „чорних ґвардій" в армії.

СОВЄТСЬКИЙ ЧАСОПИС КРИТИКУЄ АНҐЛІЙЦІВ І АМЕРИКАНЦІВ.

МОСКВА. — Видаваний у Куйбішеві анґлійською мовою щоденний часопис „Москов Нюз" пише в передовиці, що анґлійські й американські політики ведуть війну, спираючися на нереальні сподівання. Бльокада може щоправда наробити Німеччині багато шкоди, але не може її заставити здатися. Навіть як ворожа кампанія на російському фронті ослабне внаслідок зими, вона може наново розгорітися з приходом весни, при чому німці можуть захопити ініціятиву в свої руки. „Майбутній біг війни" — говорить ґазета, „рішається тепер на вулицях Сталінґраду". Гітлер кинув у ту боротьбу всі війська, стягнені з інших фронтів, користаючи з того, що „великі армії Британії й Злучених Держав стоять у цій боротьбі збоку. Ми знаємо, що британський і американський народи слідкують за нашою боротьбою з найбільшою симпатією й готові нам активно помогти. Ми віримо, що ся поміч прийде. Але ми знаємо теж, що політики, які схиляються до „довгого погляду", ще плекають старі надії". Тимчасом час не дарує тим, що позволяють, аби нагоди їм висмикувалися з рук.

ГІНДУСЬКІ ПОЛІТИКИ НАРІКАЮТЬ НА БАЙДУЖНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Підчас дебат у Державній Раді виступив П. Н. Сапру, індуський ліберал, із критикою американської політики. Він нарікав на те, що ні один американський політик не дав ні слова заохоти для гіндуського народу. Мовляв, це не дає загинути японським симпатіям в Індії.

Гіндуські націоналісти далі домагаються від британського уряду змінити своє становище щодо їх програми; вони звертають урядові увагу на те, що наближаючийся сезон монсуну збільшає небезпеку японського наїзду.

ЗАВЗЯТІ БОЇ МІЖ ПАРТИЗАНАМИ І НАЇЗНИКАМИ В ЮГОСЛАВІЇ.

ЛОНДОН. — Партизанські відділи звели з німцями й італійцями кілька завзятих боїв у горішній частині Югославії.

Що ці бої дуже завзяті, признає навіть офіціяльний орган Анте Павеліча, пронацістичного начальника Хорватії. Часопис каже, що в тих боях згинуло 5,000 партизанів, а 12,000 було ранених. Націстичний орган називає їх „ворохобниками". Ратко Марусіч, відомий провідник партизанів, помер з ран, завданих йому в бою коло Рибника.

Радіова стація партизанів, що себе називає Вільна Югославія, оповістила, що партизани розбили поважні відділи італійців, що помагають д-рові Павелічові, та звільнили з націстів місто Пасан.

ЦЕРКВИ ПРОТИ ДЕПОРТАЦІЇ ЖИДІВ З ГОЛЯНДІЇ.

БЕРН (Швайцарія). — Католицькі й протестантські громади в Голяндії вислали спільне письмо до д-ра Артура Сейс-Інкварта, націстичного комісаря в Голяндії, і в ньому протестують проти депортації жидів, бо, мовляв, вона завдає муки тисячам людей.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

За оголошення редакція не відповідае.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Християнський Шлях

Лорд Галифакс, британський амбасадор, згадав в останній своїй промові те, що вже нераз підношено, коли говорено про воєнні цілі: Він підкреслив, що теперішня війна ведеться за вдержання християнства; за те, щоб переміг християнський спосіб думання, щоб вдержалось у світі християнське життя.

Та про те ми нераз чули. І промова Галифакса не булаб замітною, якщоб він не дав до зрозуміння, що під тим не треба розуміти, що далі має бути так, як було до цеї війни, коли то світ міг жити „по християнськи" без усяких перешкод. Навпаки, лорд Галифакс мав моральну відвагу сказати, що в його власній батьківщині діялись до війни такі речі, за які треба тепер встидатись самим англійцям. Себто, що толеровано таке, що цілком не було „християнським думанням" і „християнським життям". І такого, заповідає Галифакс, по цій війні не може бути і не буде.

Та Галифакс пішов ще далі й сказав досить виразно, що треба зробити, щоб у світі, в якому знову буде можна жити по християнськи, люди так жили, а не інакше. Отже, каже він, у тому християнському світі треба знести нужду; треба знести непевність за те, що буде завтра, чи буде можність заробити на кусок хліба; треба зліквідувати цілковито безробіття.

Ось так Галифакс підніс як найважніше завдання християнського світа саме те, про що націсти кажуть, що його християнство ніяк розвязати не є в силі. Галифакс відповів націстам цілком слушно, що коли досі не перемагала християнська наука на кожному полі, то в тому не є вина цеї науки і християнства взагалі, але — наша власна. Іншими словами, ми не були дійсними християнами, хоч так себе називали.

В тому самому часі, коли говорив амбасадор, говорив на іншому місці про „християнський шлях" о. д-р Норман Піл. Він сказав, що ми в Америці дуже поступили вперед. Маємо повно ріжних експертів в справах виховання, відживлювання, соціяльної опіки і т. д. Але не маємо спокою душі, бо затратили відчуття щодо цінности звичайних а вічних людських чеснот. Тих, що їх поручає у дуже звичайний спосіб християнська віра. Поворот до цеї віри і до тих простих чеснот, це одинокий лік.

Ось тих чеснот, про які тут мова, бракувало і бракує теж і в міжнародному життю. Тому, коли боротьба під гаслом „за християнський спосіб думання і життя" має дійсно виграти, то треба усім Обєднаним Державам не тільки перемогти, але й поступити так, щоб перевести ті зміни, що їх заповідає лорд Галифакс, говорячи про Англію. Тільки таке розуміння „християнства" буде справжньою перемогою Христової науки над грубою силою і насильством і тими науками, що їх ідеалізують націсти як свій „новий порядок".

Німці й Побільшений Пайок

Минулого тижня німці дістали від уряду обіцянку, що їх пайок мяса буде збільшений майже на дві унції на тиждень, а їх пайок хліба майже на 10 унцій на тиждень. Як говорили люди, що виїхали з Німеччини, берлінське міністерство пропаганди з того приводу приготовив для преси галасливу заяву, в котрій не тільки звеличувано само піднесення пайку, але вже згори малювано радість населення з того приводу.

Тимчасом пізніші звідомлення з Німеччини зовсім не виявляли народної радости сприводу збільшення пайку. Німці не попадали ні в захоплення, ні вихвали для уряду. Здавалося, що вони навіть були неприємно здивовані: чому саме, питалися вони, це збільшення не більше? Чому воно таке мале? Показується, що чомусь німці надіялися багато кращого поліпшення харчу. Чутки про те пішли з того, що німці дізналися про велике число худоби, призначеної на заріз. Щодо хліба, то вони загально стискають плечима; мовляв, одна чи дві унції плохого хліба це замало, аби тим радуватися.

Ці настрої подорожні, що вертають з Німеччини, вважають признакою глибокого душевного наставлення. Нині саме пересічний німець готов піддатися всяким можливим обмеженням, які його лідери на нього в імя виграної вкладають, одначе його наставлення до обмежень харчів показують, що серед німецьких мас починає вже ширитися зневіра в остаточну перемогу німецької армії.

Пересічний німець вдоволяється тим, що Гітлер веде війну за своїми догадами та що суд судить людей не по закону, а по догадах про бажання Гітлера; одначе він більше цікавиться тим, чи його брат загинув на російському фронті або його родину змели зо землі британські бомбовики.

Минають тижні за тижнями, ідуть місяці за місяцями, кожних з них несе перемогу за перемогою, але перемоги все ще таки нема. Тимчасом з поступом війни щораз більше позицій у державі віддається вибраним людям націстичної партії, що наповняє його щораз глибшим почуванням власної безрадности й безпомічности.

Наприклад, яке враження могла на нього викликати заява німецького уряду про цілі німецької армії щодо кавказької нафти? Не так ще давно писалося, що німецька армія потребує кавказької нафти. Тимчасом останніми часами німці з подивом побачили, що тепер справа зовсім не йде за те, аби дістати кавказьку нафту; а за те, аби не дати тій нафті попастися в російські руки. Це викликало в німців здивовання, чого саме армія буде вживати замісць нафти.

Неменше замішання в німецьких головах викликують інші публікації німецького міністра пропаганди. Взагалі література, що її видає д-р Ґебельс, починає собі щораз більше противорічити. Наприклад пише д-р Ґебельс, що Німеччина має цього року знамениті жнива. Тимчасом журнали для торговлі рільничими продуктами, кажуть, що сегорічні жнива далеко гірші від пересічних.

Департамент пропаганди каже, що настрій серед людей в округах, котрі були бомбардовані, є знаменитий, а в той час пишеться, що німців з тих околиць вивозиться масово, а на їх місце спроваджується, чужих примусових робітників, себто просто рабів.

Такі суперечности в пропаганді заставляють пересічного німця питатися: „чи ми можемо виграти війну?" Він звичайно хоче виграти війну, як Ґебельс хоче. Але його вже тепер переконали, що багато річей іде не так, як треба, та що на верхах не все діється по правді.

На перший плян висуваються нині два питання: втрати на сході й страх перед бомбардуванням з боку американців і англійців. Німці лише головами похитують, читаючи признання міністерства пропаганди: „Наші втрати є помітно, можна сказати, чудесно, низькі, завдяки нашій просто науковій обережі".

При тому Ґебельс нічого не каже, про те, як згинуло 50,000 німців під Севастополем, а рівночасно розпускає хитро чутку, що мовляв, це й так не були німці, а румуни, а тими німці не мають причини журитися.

Щодо наслідків бомбардування, то навіть націсти не можуть на довго вкрити перед населенням таких фактів, як наприклад того, що по британськім рейді в Майнцу 80 процентів домів не надавалися на мешкання.

Все це показує, що й на німців такі факти, як брак поживи, воєнні втрати, розбивання домів не можуть падати без кінця, не роблячи враження. Колись прийде час, коли й тяжко приймаючий враження німецький мозок щось почне помічувати.

Проф. Микола Чубатий.

ПЕРША КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ З 1710-го РОКУ

Одна із перших конституцій Европи.

Для американського громадянина дві речі є предметом окремішної пошани: державний прапор та конституція Злучених Держав Америки. Державний прапор це символ держави, це немов її карта ідентичности; конституція це списаний лад, на якім спирається держава. Американський прапор зродився серед боротьби за незалежність Злучених Держав Америки; конституцію списали батьки нової державної нації негайно по здобуттю незалежности, а до 1790-го року приняли її вже всі стейти.

У конституції зясований характер держави; це основа, на якій забезпечені вольности американського народу; те, як він може впливати на життя в державі. Конституція відмежовує, яка влада належна до представництва народу — до Конгресу, яка до президента держави, а яка до суду.

Видання конституції це не тільки доказ, що державна влада відчуває потребу оперти свою владу на праві, але теж, що вона хоче шанувати вольности та права її горожан. Тому-теж конституції у державах Европи зачинають появлятися передовсім під кінець 18-го століття, коли стали падати диктаторські абсолютні влади у світі, а народи стали заводити у себе порядок, опертий на ухвалених ними законах. Ось такою конституцією, що є в цілому світі на першім місці, є — американська конституція з 1789-го року, а далі французька з 1791; та польська з того самого року. Роковини проголошень ось таких конституцій святкують народи як великі національні свята.

На 80 літ перед американською, французькою та польською конституцією появилася перша Конституція України, 5. квітня 1710 року, видана гетьманом Пилипом Орликом.

Серед розгару боротьби за волю України.

Був то час військової та дипльоматичної боротьби за волю України, до якої зірвався український нарід в останнє під проводом великого гетьмана України Івана Мазепи, найвизначнішої постаті в українській історії по Богданови Хмельницькому. Динамічним революційним зривом з 1648 року, велика частина українського народу висвободилася спід панування Польщі, але ненадовго, бо скоро дісталася під володіння Москви. Гетьман Богдан Хмельницький за скоро помер та не потрафив забезпечити істнування української держави назовні та внутрі.

Протекторат, свого роду опіка, московського царя над Україною з року на рік прибирав характер щораз більше дошкульної залежности від Московщини, аж доки Україна, перезвана Малоросією, не стала майже звичайною московською провінцією.

Вкорочувати волю України помагало царським людям внутрішнє безладдя таки в самій козацькій державі під московським протекторатом. Брак конституції та приписів про вибір гетьмана, про права козацької військової ради, неупорядковане судівництво — все то було не тільки досконалою нагодою для московського уряду мішатися у внутрішні справи України, але також пускати одні верстви українського громадянства на другі, „чорну раду" некритичної козацької маси проти старшин, і навпаки — як тепер ба було — підкуплювати старшин тим, що дозволяли заводити повільно панщину над досі вільним, простим народом. Запороже, завдяки демагогії московських висланників на Україні, на ділі вийшло спід влади гетьмана та стало незалежною державою, що тільки ще більше ослаблювало Україну.

Використовуючи скрутне положення, у яке дісталася Московщина на початку 18-го століття в часі московсько-шведської війни, гетьман Іван Мазепа, великий патріот та опікун української культури, зірвався до боротьби проти Московщини, щоб добути волю України. Гетьмана Івана Мазепу поперла Запорозька Січ, під проводом кошового Костя Гордієнка, одначе розсварене Москвою українське громадянство не поперло солідарно геройської боротьби гетьмана. Частина старшини, боячися за свої добра, віднеслася до Мазепиного зриву байдужно, простий нарід, гнетений тою старшиною, повірив, що цар принесе йому успільну волю. Зрив Мазепи не вдався. Під Полтавою 1709. року українці та їх шведські союзники були розбиті; полтавська катастрофа припечатала волю України на більше ніж на двісті літ, аж до відбудови Української Народньої Республики з 1917 року.

На чужій землі Україна дістає свою першу Конституцію.

Борці за волю, разом зо старим та знесиленим гетьманом, мусіли покинути Україну. На турецькій території, в Бендерах, закінчив життя гетьман Мазепа, а козацьке військо вибрало його наслідником на гетьманство Пилипа Орлика, праву руку покійного гетьмана та його державного секретаря, людину незвичайно характерну та освічену. Новий гетьман взявся лікувати зло від корення. Себто від внутрішнього безладдя, що було головною причиною слабости України. Усунути зло могли тільки основні закони, що завелиб лад у державне життя України та взялиб в оборону нижчі шари українського громадянства проти егоїзму старшин.

Основа української демократії.

Пилип Орлик, вибраний гетьманом України, видає **5-го квітня 1710 року першу Конституцію України**, що мала її зробити новочасною правовою державою. Українська Конституція правно обєднувала Запороже разом з рештою Української Козацької Держави та внеможливила на майбутнє підбехтування Запорозької Січі проти українського гетьмана. Це було великим осягом, можливим завдяки тій щасливій обставині, що тогочасний кошовий Кость Гордієнко був рідким типом творчого українського патріотизму.

Виконну владу українського доживотного Президента-Гетьмана, як і виконну владу полковників, конституція Пилипа Орлика відділювала від законодатної влади, яку конституція передала в руки українського парляменту, званого — Військовою Радою, до якої делегатів мали висилати козаки всіх полків Гетьманщини та Запоріжжя. Військова Рада могла збиратися три разів до року та контролювати теж владу гетьмана та його міністрів — Генеральної Старшини.

Віддаючи політичний провід України в руки козацького стану, конституція Пилипа Орлика бере одначе в оборону верству посполитих, себто селян некозацького стану, які звільнені від військової служби мали вже обовязки праці в добрах старшинських, духовних та державних.

Конституція числилася з тим станом, який уже витворився впродовж останніх трицять літ, а саме, що в Україні побіч військового стану козаків, свого роду нової шляхти, істнує теж стан селян з обовязками праці; це так звані посполиті.

Біда чайці небозі...

Козацька дума:

„Ой біда чайці небозі,
Що вивела діток своїх при
битій дорозі"

порівнальним способом представляє долю України тих часів. Україна мов та чайка, що вивела своїх діток при битій дорозі і сама спокою не має і дітям дати не може через чужоземного інтруза - наїзника. Новочасна наука авторство тої думи приписує таки самому гетьманови Мазепі. Дійсно, такою чайкою небогою при

(Докінчення на стороні 3-тій)

Л. Сахер-Масох.

Драма-Ошеуті

Всеж найшов Бінг доволі часу якби то приподобатися своїй володарці. Насамперед зробив їй віяльце із струсиних пер, потім парасолю з ріжнокольорових папужиних пер, а вкінці з пташачого пуху уткав, як міг, королівську кирею та жертвував їй це все. Це зєднало йому її серце зовсім.

Того самого дня це був іменований надворним кравцем. Одиноким його завданням було видумувати щораз щось нового для своєї володарки. А тимчасом король Мунґо Тімболі ждав і ждав на його поворот, щоб викупив вексель, припнятий до циліндра.

Всі мужчини в столиці завидували Бінгові, що так зєднав собі царівну, дивувалися, що він такий мудрий і здібний та пророкували йому якнайкращу будуччину на царському дворі. Коби тільки вмів узятися за діло.

Хай би наприклад приніс своїй володарці закровавлену голову якогось із її ворогів, а зєднав би собі її серце. Тим часом він волів блукати ночами над берегом ріки, слухати співу птахів і завивання гієн, або годинами мучитися, щоб зробити китицю цвітів чи новий капелюх із пташачих пер для Драми-Ошеуті.

Вона покохала його справді по - африканському, одначе вроджена гордість веліла їй мовчати.

Раз нічью приступила до Бінга стара королівська невільниця, штовхнула його кілька разів здорово в бік і сказала йому на вухо:

— Слухай-но, ти нерозумний чоловіче... Сонце сходить для тебе, а ти не вмієш собі порадити. Приносиш царівні цвіти, а тимчасом вона хоче, щоб ти виявив інакше своє кохання. Принеси їй живе ще серце, а вона тебе певно зрозуміє.

Бінг послухав ради старої невільниці, взяв стріли й лук і пішов на лови. Вернувся щойно під вечір і принес царівні щойно вийняте серце спольованої антильопи.

Вона приняла цей дарунок дуже радо, вийшла до кухні й небаром вийшла помальована на червоно. Це був знак, що Бінг може сватася до неї.

На другий день подали до прилюдного відома при звуках труб і бубнів, що „Білий крокодиль" став чоловіком Драми-Ошеуті.

Одначе королівська влада остала далі в руках гарної володарки, бо ніхто з чорних не слухав би білого короля.

Весілля пройшло дуже величаво, насамперед у святині, потім на подвірі палати. Найцікавіший був танок молодої поміж стома воєнними полоненими, що клячали, а якими вона вкінці власноручно повідрубувала голови, при чому дуже любо всміхалася.

У медові місяці мали теж ріжні африканські розривки. Полювали на струсів, слонів, антильопи й... людей.

Так минав молодятам час, наче в раю, а король Тімбо Мунголі все ждав на виплату векселя, причепленого до циліндра. Та ці радісні хвилини мусіли вкінці скінчитися, а сталося воно несподівано, нараз, наслідком вибуху війни з могутнім королем Брінка-Брамі. Володар той довгий час залицявся до Драми-Ошеуті, а як йому забрав зперед носа якийсь „Білий крокодиль", змобілізував своє чорне військо та вдерся в границі держави невдячної сусідки.

Драма-Ошеуті змобілізувала також свої амазонки й укріпилася на горбі, з якого розстелявся далекий краєвид. Королева приготовилася на стрічу ворога так, що понижче укріпленого місця приказала оставити бочки кокосового вина, приправленого опієм. Кілька амазонок нібито берегло того скарбу. Та як неприятель наблизився, втікли всі до свого табору. Військо Брінка-Брамія кинулося на добичу й небаром висушили бочки. Вся ворожа армія спала твердим сном у високій траві.

Амазонки повязали всіх, зігнали їх до купи наче худобу та пігнали на торг. Там продавали їх за ріжні тоалетові предмети.

Король Брінка-Брамі остався в руках Драми-Ошеуті як невільник. Володарка запрягла його до візка та їздила ним по парку.

Та недовго тревали розкішні дні Бінга. Його гарна жінка ставала з дня на день щораз сумніша. Аж одного дня довідався він від невільниці, що причиною того був внутрішній біль.

Бінг старався видобути з Драми-Ошеуті причину її смутку.

— Чи ти може незадоволена з мого кохання? — питався.

— Ні, — відповіла королева — моє кохання таке велике, що я не моглаб тобою насититися.

І вкусила його в руку.

— Щож мені робити, щоби тебе розрадувати? — питався далі Бінг. — Я готов зробити все для тебе, щоби тільки ти була щаслива. Навіть моє життя приніс би я тобі в жертві.

Драма-Ошеуті аж підскочила врадувана.

— Дякую тобі. Я саме бажаю того, що ти згадував.

Вдарила списом в щит, що висів побіч. Зараз вибігли дві амазонки, що були за шкіряною стінкою, ждучи приказу. Бінг і не стямився, як звязали йому руки й ноги.

— А це що? — питався здивований. Бо таких африканських звичаїв іще не знав.

— Це значить — відповіла королева цілуючи його пристрасно — що я хочу зїсти тебе, мій дорогенький.

На її приказ амазонки винесли „Білого крокодиля" на палатне подвіря, де вже горів стіс дров. Настромили його на рожен і стали звільна пекти, поливаючи кокосовим маслом.

Драма-Ошеуті поклалася на шкірах лямпартів і дуже нетерпляче ждала на пир. Два невільники охолоджували її тими самими віяльцями, що їх „надворний" европеєць зладив був із таким трудом, а тепер кінчав життя в вогні, поправді „досмажувався" для королеви.

— Ах! як я тебе кохаю! — шептала —, кохаю так, що всього тебе зїм.

І зїла вдоволена, а король Тімбо Мунголі жде ще може до сьогодні зі своїм векселем, причепленим до циліндра.

(Кінець).

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА СЕРПЕНЬ 1942 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	364.90	167.	106.60
2.	200.09	168.	238.21
3.	133.10	169.	78.44
4.	75.27	170.	176.10
5.	281.10	171.	37.48
6.	29.94	172.	46.84
7.	279.48	173.	98.80
8.	241.78	174.	62.19
9.	196.10	175.	223.28
10.	163.11	176.	225.00
11.	116.20	177.	154.44
12.	105.22	178.	148.97
13.	70.35	179.	338.28
14.	19.23	180.	69.96
15.	24.23	181.	106.61
16.	95.39	182.	202.64
18.	111.55	183.	112.27
19.	11.16	184.	20.12
20.	299.79	185.	79.42
21.	135.92	186.	54.67
23.	63.59	187.	43.12
24.	122.74	188.	60.56
25.	127.63	189.	6.82
26.	26.83	190.	41.56
27.	47.89	191.	158.32
28.	190.51	192.	158.18
29.	207.99	193.	82.39
30.	74.63	194.	63.27
31.	142.21	195.	52.85
32.	34.53	196.	52.00
33.	127.54	197.	33.17
34.	50.66	198.	90.72
35.	43.45	199.	39.20
36.	173.93	200.	401.46
37.	106.73	201.	46.88
38.	245.59	202.	42.45
39.	394.89	204.	1,313.79
40.	39.84	205.	21.41
41.	26.81	206.	610.65
42.	188.20	207.	30.00
43.	66.93	208.	30.20
44.	122.12	209.	73.14
45.	449.20	210.	77.21
46.	22.88	211.	203.34
47.	60.32	212.	83.82
48.	39.43	213.	310.65
49.	61.23	214.	31.39
50.	178.05	215.	59.23
51.	61.97	216.	29.61
52.	93.94	217.	455.64
53.	85.16	218.	237.73
54.	63.01	219.	460.05
55.	69.93	220.	147.76
56.	153.42	221.	626.64
57.	135.23	222.	37.58
58.	148.98	223.	347.13
59.	235.96	224.	65.61
60.	40.15	225.	13.86
61.	45.31	226.	119.82
62.	121.03	227.	39.81
63.	555.94	228.	86.16
64.	134.86	229.	172.14
65.	237.64	230.	267.19
66.	131.70	231.	22.06
67.	206.75	232.	73.08
68.	19.92	233.	37.52
69.	157.38	234.	167.37
70.	261.97	235.	141.57
71.	70.81	236.	189.81
72.	64.75	237.	245.63
73.	89.44	238.	265.55
74.	52.78	240.	87.06
75.	210.71	241.	81.61
76.	329.38	242.	142.77
77.	87.28	243.	98.96
78.	106.16	244.	21.24
79.	21.09	245.	150.65
80.	157.74	246.	82.65
81.	135.82	247.	283.99
82.	70.68	248.	70.19
83.	238.47	249.	39.30
84.	80.49	250.	13.49
85.	192.26	251.	233.38
86.	174.93	252.	117.78
87.	192.33	253.	133.60
89.	41.42	254.	204.45
90.	238.49	255.	63.60
91.	407.47	256.	71.55
92.	24.19	257.	34.37
93.	72.45	258.	33.81
94.	622.89	259.	396.62
95.	45.91	261.	42.51
96.	212.71	262.	106.32
97.	175.84	263.	56.48
98.	146.68	264.	93.07
99.	183.80	266.	142.82
100.	121.97	267.	106.48
101.	50.34	268.	127.77
102.	627.45	269.	24.70
103.	125.65	270.	288.13
104.	237.17	271.	100.88
105.	212.46	272.	65.79
106.	303.49	274.	223.60
107.	51.61	275.	111.22
108.	109.33	276.	341.35
109.	154.56	277.	311.39
110.	9.81	278.	42.43
111.	35.61	279.	22.60
112.	276.16	280.	186.42
113.	73.38	281.	104.16
114.	54.47	282.	15.08
115.	36.61	283.	177.20
116.	63.84	284.	109.32
118.	77.43	285.	16.60
119.	61.47	286.	67.95
120.	204.25	287.	44.59
121.	137.42	288.	294.54
122.	62.73	289.	42.09
123.	187.87	290.	83.23
124.	110.08	291.	165.52
125.	281.06	292.	644.42
126.	96.13	293.	107.01
127.	298.36	294.	48.52
128.	31.04	295.	202.60
129.	32.13	296.	344.56
130.	433.67	297.	17.98
131.	17.50	298.	101.19
132.	154.32	300.	135.97
133.	220.62	301.	163.98
134.	105.44	302.	15.75
135.	73.86	303.	92.75
136.	231.06	304.	90.34
137.	185.93	306.	35.23
138.	78.56	307.	56.03
139.	64.80	308.	91.41
140.	114.85	309.	39.67
141.	29.59	310.	1 04.99
142.	122.85	311.	22.86
143.	267.34	313.	20.08
144.	65.88	314.	24.08
145.	65.89	315.	20.61
146.	202.34	316.	406.70
147.	652.96	317.	104.34
148.	44.31	318.	159.68
149.	65.80	319.	90.76
150.	119.01	320.	140.05
151.	157.18	321.	82.75
152.	53.92	322.	68.14
153.	9.57	323.	82.32
154.	41.75	324.	200.22
155.	526.51	325.	373.84
156.	153.69	326.	107.97
157.	25.91	327.	135.34
158.	712.84	328.	24.47
159.	78.13	329.	38.25
160.	116.21	330.	324.34
161.	196.14	331.	68.13
162.	46.89	332.	83.13
163.	181.08	333.	125.93
164.	248.82	334.	336.65
165.	64.96	335.	57.73
166.	99.64	336.	239.74

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
337.	21.81	404.	61.60
338.	334.28	407.	59.80
339.	110.75	408.	34.88
340.	19.24	409.	65.54
341.	110.65	410.	17.46
342.	189.99	411.	73.51
343.	106.64	412.	39.68
344.	93.45	413.	108.50
345.	109.70	414.	107.19
346.	21.09	415.	29.80
347.	152.20	416.	17.05
348.	113.44	417.	9.41
349.	38.72	418.	12.68
350.	178.47	419.	5.73
351.	59.53	421.	64.41
352.	118.58	422.	36.15
353.	110.38	423.	30.99
354.	18.77	424.	12.41
355.	71.98	425.	4.42
356.	20.91	426.	37.81
357.	66.48	427.	57.13
358.	135.50	429.	30.56
359.	78.80	430.	21.71
361.	1,536.63	431.	17.65
362.	76.15	433.	32.37
363.	156.49	434.	35.23
364.	514.30	435.	62.78
365.	87.77	436.	78.77
367.	390.42	437.	15.58
368.	43.27	438.	32.35
369.	282.36	439.	31.07
370.	278.43	441.	50.11
371.	233.70	443.	31.60
372.	79.52	444.	61.52
373.	35.56	445.	18.50
374.	67.03	446.	80.71
375.	162.20	448.	41.70
376.	34.34	449.	13.59
377.	17.50	452.	32.11
378.	45.83	454.	36.24
379.	212.50	455.	18.51
380.	46.10	456.	51.39
381.	43.43	457.	50.27
383.	252.99	458.	99.64
384.	39.31	459.	29.98
385.	306.48	460.	8.73
386.	47.97	461.	21.15
387.	15.17	463.	27.92
388.	191.99	464.	31.87
389.	34.20	465.	4.83
390.	106.43	466.	33.15
391.	7.77	467.	8.38
392.	21.63	469.	177.19
393.	127.95	470.	9.45
394.	21.11	471.	22.55
395.	24.43	472.	30.06
396.	92.36	473.	61.21
397.	11.02	474.	8.26
399.	50.09	475.	22.74
400.	116.86	476.	138.17
401.	43.95	477.	137.63
402.	21.05	478.	44.55
403.	252.96		

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду	326.62
З місячних вкладок від членів, обезпечених в нових родах обезпечення	$58,091.58

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	12.00	221.	4.36
3.	2.42	225.	8.08
19.	1.58	230.	3.81
28.	12.03	234.	17.64
30.	9.53	237.	2.68
33.	7.91	243.	18.23
37.	16.20	245.	1.06
39.	30.74	257.	2.84
65.	14.02	262.	1.41
70.	3.80	268.	2.93
83.	2.86	274.	1.49
90.	12.64	275.	14.56
101.	2.84	276.	3.54
102.	4.96	277.	2.02
106.	7.23	278.	1.15
108.	4.72	284.	3.37
112.	3.62	286.	36.07
125.	3.61	292.	1.83
127.	5.65	298.	3.05
139.	2.35	316.	1.41
142.	8.40	321.	3.73
143.	10.49	328.	2.01
147.	26.08	334.	2.28
151.	8.12	335.	5.31
161.	1.92	336.	6.35
170.	4.94	342.	14.57
181.	1.57	349.	5.24
185.	6.68	358.	1.62
189.	3.49	361.	2.48
194.	81	367.	3.51
206.	5.45	370.	6.26
209.	4.26	371.	1.30
216.	13.18	384.	28.93
217.	2.74	388.	15.42

З місячних вкладок від членів, обезпечених в старім роді обезпечення	$ 489.38
З місячних вкладок від членів	$58,580.96
Відсотки від бондів	4,922.50
Відсотки від морґеджів	1,899.64
Відсотки від членських позичок	382.01
Чинш від реальностей	12,622.72
Надвишка при виміні канадійської валюти	8.45
Зворот передплати за Свободу від Української Пресової і Книжкової Сп.	800.38
З переносу резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	2,269.30
З переносу резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезп.	245.00
Зворот з молодечого департаменту за лікарів	53.00
Сплати морґеджів	14,500.38
Сплати бондів	4,140.00
Сплати членських позичок	2,800.09
Сплати нотів	50.00

Сирітські части по бл. п.:

в. 16 Сивенький Гілярій	100.00
в. 175 Мартаљ Микола	132.46
Разом	$103,506.89

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 1 Козак Іван	$1,000.00
в. 16 Сивенький Гілярій	500.00
в. 17 Вархоля Бесі	500.00
в. 111 Козак Марія	500.00
в. 133 Чорномаз Володимир	1,000.00
в. 175 Матраљ Микола	1,500.00
в. 191 Покіда Розалія	1,000.00
в. 198 Сидор Олекса	1,000.00
в. 200 Великанович Людвіна	500.00
в. 304 Мигаль Стефан	500.00
в. 316 Кучмій Катерина	250.00
в. 318 Саюк Анна	1,000.00
в. 334 Кузік Стефан	500.00
в. 349 Єнік Юра	750.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	605.66
Втрати на морґеджах	1,696.76
Втрата на бондах	140.00
Перенос резерви за переписаних членів зо старого до нових родів обезпеч.	245.00

Виплати сирітського фонду по бл. п.:

в. 37 Палюк Франка	62.31
в. 63 Процишин Йосиф	136.53
в. 87 Богновський Матвій	109.44
в. 142 Левчак Іван	122.50
в. 145 Петрас Микола	185.95
в. 333 Лисів Тація	114.65

Запомоги з запомогового фонду:

в. 2 Голда Павло	35.00
в. 2 Шиманський Іван	25.00
в. 7 Рось Іван	25.00
в. 7 Майхрук Микола	25.00
в. 10 Підбережняк Андрій	35.00
в. 11 Васильовський Кароль	30.00
в. 13 Футулуйчук Анаст.	30.00
в. 20 Лецин Василь	30.00
в. 20 Чепко Анастазія	25.00
в. 32 Борденюк Іван	100.00
в. 32 Верестюк Стефанія	25.00
в. 45 Дубас Пилип	35.00
в. 50 Тузінський Теодор	30.00
в. 51 Кухар Теодор	30.00
в. 56 Домброва Франко	35.00
в. 63 Гойда Микола	30.00
в. 85 Мельник Іван	35.00
в. 85 Борецька Марія	25.00
в. 99 Сенюк Анна	25.00
в. 100 Феріч Самуїл	25.00
в. 100 Радочинський Микола	35.00
в. 103 Пунько Іван	35.00
в. 104 Бажан Марія	25.00
в. 105 Пліш Михайло	35.00
в. 135 Рудяк Дмитро	25.00
в. 137 Янович Іван	35.00
в. 139 Волошин Текля	35.00
в. 158 Більська Марія	25.00
в. 162 Майбук Ярмило	35.00
в. 163 Колодчак Павло	35.00
в. 164 Геньґер Людвік	25.00
в. 168 Дзюбак Василь	35.00
в. 168 Стек Микола	35.00
в. 175 Волдс Катерина	25.00
в. 176 Басник Андрій	35.00
в. 176 Лесів Теодор	35.00
в. 204 Гурман Катерина	25.00
в. 213 Кушнір Павло	75.00
в. 217 Пилипів Іван	35.00
в. 227 Хома Лука	30.00
в. 227 Медвідь Іван	30.00
в. 230 о. І. Забава	50.00
в. 237 Крика Теодор	35.00
в. 241 Камфорнік Анна	25.00
в. 243 Ґрабінський Роман	35.00
в. 253 Гнатів Ілія	35.00
в. 254 Мічковський Матей	35.00
в. 270 Сай Йосиф	35.00
в. 274 Цицик Марія	25.00
в. 276 Крис Гавриїл	35.00
в. 276 Кульчицький Іван	50.00
в. 276 Плішка Анна	30.00
в. 281 Швайлюк Володимир	100.00
в. 283 Жлан Маланка	25.00
в. 304 Котелець Іван	35.00
в. 317 Моздір Гавриїл	35.00
в. 330 Швайковський Евст.	35.00
в. 338 Балог Михайло	35.00
в. 344 Мотика Андрій	35.00
в. 345 Рихлій Мирон	25.00
в. 350 Пастущак Михайло	30.00
в. 356 Жураковський Стефан	30.00
в. 379 Берстенький Іван	25.00
в. 476 Маріцінюк Михайло	50.00
в. 221 Галаса Стефан	35.00
в. 234 Воробель Іван	15.00

Виплати фонду Згоди Братств:

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду	326.62

Інші виплати:

Податок, вода, паливо, світло і інші виплати на реальностях	15,978.61

Виплати адміністраційного фонду:

Свобода за орган	3,595.00
Кошти головної контрольної комісії У. Н. Союзу	1,243.80
Платня головного уряду	900.00
Чинш за офіси У. Н. Союзу	750.00
Кошти подорожі і репрезентації	486.70
Платня помічних сил	468.48
Нагороди за нових членів	465.00
Лікарі за нових членів	451.00
Виплати на пошту	236.13
Свобода за праці і друки	152.78
Кошти правні	150.00
Федеральний податок за відділових секретарів	91.88
Кошти правні при виплатах посмертних запомог	70.00
Телефон	26.29
Канцелярійні прибори	18.78
Фотографічні знимки членських аплікацій	15.14
Оголошення	10.00
Вода	6.00
Обезпечення помічних сил	3.74

Інвестиції готівки:

Перенос морґеджової інвестиції до реальностей У. Н. Союзу	8.142.26
Податок, вода і кошти правні при перебрані морґеджової інвестиції	1,546.76
Позички членам	1,258.00
Разом	$52,571.77

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем липня 1942. року остала	$535,754.45
Прихід за серпень	103,506.89
Разом	$639,261.34
Розхід за серпень	52,571.77
Готівка з кінцем серпня 1942. року остає	$586,689.57

БІЛЯНС.

Чинний стан:

Готівка	$ 586,689.57
Морґеджі	973,053.96
Бонди	2,982,573.09
Реальности	975,475.03
Позички членам	561,926.56
Друкарня і книгарня	11,507.28
Ноти	1,525.00
Разом	$6.092.750.49

Довжний стан:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$5,439,208.94
Адміністраційний фонд	177,252.23
Запомоговий фонд	84,733.74
Резервовий фонд	12,721.17
Народний фонд	11,447.77
Конвенційний фонд	11,954.85
Contingent Fund for protection of Inv. & Mort.	133,383.88
Посмертний фонд старого роду обезпечення	70,474.86
Фонд Згоди Братств	26,829.31
Сирітський фонд	124,743.74
Разом	$6,092.750.49

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРҐАНІЗАЦІЄЮ.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	5.18	105.	4.27
2.	8.33	106.	4.50
3.	3.40	107.	2.70
4.	1.80	108.	1.13
5.	9.45	109.	7.88
6.	1.80	110.	2.95
7.	18.45	112.	8.53
8.	10.13	113.	4.28
9.	12.40	114.	70
10.	1.12	115.	1.75
11.	10.68	116.	6.75
12.	90	118.	2.95
13.	8.10	120.	5.18
14.	2.48	121.	10.35
15.	1.15	122.	2.25
16.	3.13	123.	4.05
18.	90	124.	4.50
20.	7.45	125.	9.23
21.	6.75	126.	3.60
23.	2.48	127.	9.68
24.	4.95	128.	2.25
25.	3.40	130.	21.00
26.	2.70	132.	2.50
27.	23	133.	2.03
28.	6.98	135.	6.30
29.	6.55	136.	12.15
30.	8.10	137.	9.45
31.	4.50	138.	3.85
33.	11.50	139.	3.15
34.	3.37	140.	5.18
36.	12.60	141.	1.35
38.	8.35	142.	11.05
39.	22.50	143.	8.55
40.	3.60	144.	4.50
41.	2.48	145.	4.95
42.	6.30	146.	3.15
43.	3.15	147.	28.35
44.	5.63	148.	3.38
45.	10.40	149.	3.15
46.	45	150.	25.20
47.	1.58	151.	9.45
48.	4.95	152.	50
50.	7.88	154.	70
51.	2.03	155.	7.45
52.	9.70	156.	9.25
53.	3.42	157.	90
54.	3.60	158.	20.26
55.	5.65	159.	4.50
56.	7.20	160.	3.83
57.	12.15	161.	3.60
58.	4.50	162.	90
59.	7.00	163.	2.25
60.	1.13	164.	38.02
61.	9.90	165.	7.65
62.	2.00	166.	2.25
63.	25.20	167.	5.40
64.	7.75	168.	2.25
65.	9.25	169.	50
66.	3.60	170.	9.00
67.	4.28	171.	6.75
69.	1.13	172.	8.05
70.	3.60	173.	2.95
71.	2.25	174.	2.48
72.	2.48	175.	8.10
73.	3.15	176.	9.70
74.	6.08	177.	3.83
75.	6.55	178.	4.95
76.	12.03	179.	6.53
77.	3.60	180.	9.90
78.	5.85	181.	25
79.	1.13	182.	3.15
80.	2.03	183.	90
81.	3.60	185.	5.18
82.	2.05	186.	6.75
83.	5.20	187.	45
84.	7.87	188.	5.63
85.	17.10	191.	6.30
86.	7.20	192.	5.63
87.	7.88	193.	2.00
89.	1.10	196.	2.70
90.	11.02	198.	1.90
91.	13.75	199.	1.13
92.	2.25	200.	18.00
94.	19.15	201.	3.60
95.	1.80	202.	3.15
96.	12.60	204.	147.38
97.	10.15	205.	2.95
98.	6.75	206.	19.13
99.	5.85	207.	2.92
100.	2.50	208.	45
102.	16.20	209.	90
103.	1.70	210.	1.35
104.	2.25	211.	6.53

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
212.	4.05	321.	4.73
213.	8.55	322.	68
214.	50	323.	6.10
215.	3.00	324.	2.70
217.	18.90	325.	3.60
218.	5.62	326.	2.93
219.	22.95	327.	1.58
220.	2.25	328.	45
221.	33.85	329.	25
222.	3.15	330.	11.70
223.	21.83	331.	5.20
224.	3.60	332.	4.93
225.	3.37	333.	7.43
227.	1.58	334.	11.03
228.	3.60	335.	3.60
229.	7.25	336.	5.40
230.	14.40	338.	11.25
231.	1.13	339.	2.70
232.	3.40	341.	21.82
233.	6.50	342.	5.63
234.	7.65	343.	2.48
235.	9.68	344.	3.60
236.	7.88	345.	6.75
237.	11.70	346.	45
238.	42.06	347.	9.90
240.	10.80	348.	8.35
241.	1.35	349.	2.70
242.	15.53	350.	6.08
243.	5.40	351.	2.70
244.	1.13	352.	7.00
245.	2.93	353.	3.38
246.	30	355.	1.35
247.	10.25	356.	1.80
248.	5.85	357.	1.35
250.	1.35	358.	3.10
251.	9.25	359.	2.70
252.	9.15	361.	88.65
253.	3.80	362.	6.10
254.	10.57	363.	7.65
255.	4.30	364.	12.40
256.	3.15	365.	4.05
257.	1.13	367.	7.20
258.	3.38	368.	90
259.	13.90	369.	12.60
261.	3.60	370.	4.28
262.	3.15	371.	11.48
263.	68	372.	3.37
266.	9.90	373.	1.90
267.	1.13	374.	1.58
268.	4.28	375.	6.53
269.	90	376.	1.35
270.	8.10	377.	45
271.	7.20	378.	3.20
272.	1.80	379.	5.18
274.	10.29	380.	5.85
275.	1.01	381.	1.35
276.	11.93	383.	13.28
277.	21.15	384.	3.83
278.	1.13	385.	9.45
279.	2.03	386.	3.60
280.	7.00	387.	25
281.	25.65	388.	10.13
282.	1.58	389.	2.25
283.	8.35	390.	15.30
284.	2.05	391.	2.95
286.	1.13	392.	70
287.	1.58	393.	15.68
288.	9.23	394.	90
289.	3.60	395.	6.08
290.	68	396.	1.80
291.	10.35	399.	45
292.	32.17	400.	10.27
293.	3.15	401.	1.12
294.	1.12	402.	1.13
295.	5.40	403.	3.60
296.	18.45	407.	1.60
297.	68	408.	1.80
298.	70	409.	1.80
300.	4.74	411.	50
301.	3.06	413.	5.85
302.	75	414.	8.55
303.	7.65	415.	5.40
304.	10.15	416.	68
306.	90	418.	3.15
307.	45	419.	15
308.	3.85	421.	4.95
309.	90	422.	14.62
310.	1.80	425.	2.48
311.	1.15	426.	1.80
313.	1.80	427.	10.71
314.	25	429.	6.75
315.	25	430.	2.70
316.	13.95	431.	1.12
317.	4.72	433.	2.48
318.	6.52	434.	3.60
319.	8.33	436.	2.48
320.	6.30	437.	1.83

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
438.	4.28	461.	5.50
439.	25.88	463.	1.57
443.	6.75	464.	3.60
444.	3.50	466.	1.35
445.	3.37	467.	1.58
446.	2.25	469.	24.78
448.	1.35	470.	5.55
449.	2.70	471.	1.12
452.	3.83	473.	14.85
454.	90	474.	75
456.	12.00	475.	95
457.	4.75	476.	2.70
458.	7.00	477.	1.10
459.	4.50	478.	2.10
460.	1.80		

З місячних вкладок від членів обезпечених в клясах 1, 2 і 3	$2,647.65

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
5.	2.02	230.	4.47
7.	3.04	233.	1.07
8.	3.97	234.	2.34
11.	3.09	235.	98
14.	41.59	236.	1.54
15.	1.96	238.	5.91
19.	1.62	240.	2.79
20.	9.46	243.	3.29
28.	5.79	245.	5.16
34.	2.39	255.	2.10
38.	26.11	256.	1.36
39.	7.39	264.	7.07
47.	2.69	266.	13.89
48.	1.88	270.	77
51.	2.84	275.	2.10
56.	5.71	276.	2.02
57.	4.70	283.	3.28
59.	3.74	288.	1.90
60.	77	289.	1.86
63.	13.46	293.	10.81
64.	1.76	296.	1.88
65.	1.86	309.	77
71.	17.38	310.	4.88
77.	1.97	313.	4.79
82.	1.04	316.	30.52
83.	77	317.	2.33
85.	10.95	322.	1.54
89.	93	324.	82
94.	38.80	325.	50.91
96.	20.61	329.	4.89
98.	1.06	330.	3.75
99.	2.05	334.	6.26
103.	4.88	336.	88
105.	77	338.	79
109.	2.72	341.	14.79
118.	18.08	343.	2.96
120.	88	344.	1.54
126.	2.10	347.	2.18
127.	1.54	351.	45
128.	1.89	361.	20.30
135.	45.24	363.	12.12
137.	2.00	364.	77
142.	1.06	365.	53
144.	1.84	371.	1.07
146.	88	372.	1.86
147.	2.00	374.	1.89
149.	2.31	375.	3.88
150.	34.44	378.	2.86
153.	82	380.	7.65
158.	6.52	383.	1.57
161.	2.63	388.	1.89
163.	9.40	390.	13.68
164.	12.04	393.	3.63
167.	1.86	395.	77
170.	1.89	400.	9.28
174.	5.42	413.	22.11
177.	13.24	414.	7.33
180.	1.88	421.	77
182.	3.72	427.	5.86
183.	5.30	431.	3.45
191.	3.72	438.	2.98
192.	1.88	439.	13.32
194.	1.73	441.	23.00
200.	6.26	446.	20.58
204.	26.79	457.	1.86
206.	26.85	458.	7.27
213.	1.99	461.	3.21
219.	4.49	469.	4.08
221.	88	473.	200.84
223.	1.06	476.	13.24
226.	3.72	478.	13.15
227.	16.27		

З місячних вкладок від членів обезпечених в клясах 4 і 5	$1,164.83
З місячних вкладок від членів	$3.812.42
Відсотки від бондів	875.00
Відсотки від морґеджів	769.27
Чинш від реальностей	790.00
Сплати морґеджів	911.73
Разом	$7,158.48

РОЗХІД:

Виплати посмертного фонду:

Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	$1,928,80
Податок, вода, паливо, світло і інші виплати на реальностях	632.45

Виплати адміністраційного фонду:

Свобода за Ukranian Weekly	600.00
Платня помічних сил	402.44
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	340.50
Лікарі за нових членів	57.00
Свобода за праці і друки	53.48
Видатки на пошту	25.00
Обезпечення помічних сил	3.74
Разом	$4,043.41

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем липня 1942. року остала	$92.319.92
Прихід за серпень	7,158.48
Разом	$99,478.40
Розхід за серпень	4,043.41
Готівка з кінцем серпня 1942. року остає	$95,434.99

БІЛЯНС.

Чинний стан:

Готівка	$ 95,434.99
Морґеджі	125,960.46
Бонди	243,561.18
Реальности	50,000.00
Позички членам	155.00
Разом	$515,111.63

Довжний стан:

Посмертний фонд	$432,228.10
Адміністраційний фонд	82,883.53
Разом	$515,111.63

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

Кров Людей Ріжних Рас Однакова

Недавно можна було помітити завзяту аґітацію проти того, щоб збирати й зберігати кров ніґрів для порятунку важко ранених жовнірів у війні. Прихильники расового відріжнювання твердили, що кров чорних інша ніж кров білих людей, та що біла людина, коли їй впустять в жили кров ніґра, набуде, виздоровівши, прикмети чорної раси.

Подібні арґументи підносили й підносять націстичні „расисти" в Европі проти жидівської крови, хоч це кров білих людей. Арґумент проти ніґерської крови є тільки продовженням і поширенням націстичного забобону й ненависти.

Питання складу людської крови прослідженo дуже докладно найповажнішими лікарськими установами. Найбільша з них, Американська Медична Асоціяція, рішуче заперечила, немов би між кровю людей ріжних рас була яканебудь ріжниця. Друге з черги подібне стоваришення, Медичне Товариство Нюйорського Повіту, напятнувало у свойому журналі думку про ріжницю крови, як „націстичну дурницю", яка іде цілком в розріз з доказаними біольоґічними фактами.

Вчителі нюйорської середньої школи („гай-скул") імени А. Линколна, які мають там знаменито вивінувану лябораторію, перевели в ній цілу низку досвідів над людською кровю та спитали опінії найповажніших вчених про те, як такі досвіди переводити. У висліді тих експериментів показалось, що ніякий лікар ні хемік не може відріжнити крови білої людини від чорної чи жовтої. Кров всіх рас виказує чотири основні типи, які деколи означають порядковими числами, а частіше буквами — A, B, AB і O. Ні під мікроскопом, ні хемічними способами, не можна доглянути найменшої ріжниці між кровю даного типу, зібраною з хінця, ніґра чи білого.

Довголітні досліди, потверджені недавними експериментами і свіжо зібраними даними, показують також ясно, що кров не має нічого спільного з унаслідженням, та що людина, якій переллють кров другої людини, не одідичує по ній чи від неї ніяких прикмет. Діти ніґра, якому влито кров білої людини, чи білої людини, яку врятовано кровю чорного, не будуть ні трохи біліші чи чорніші, ніж булиб без такго перелиття. Твердження, що це не так, це навмисна, злобна, націстична пропаґанда і тому вчителі згаданої школи слушно заявили, що „боротьба з расизмом є боротьбою з фашизмом".

Противники того, щоб приймати кров чорних жертводавців до „кровних банків", щоб пізніше вжити її для рятунку ранених, піднімали ще арґумент, що ніґри частіше підлягають деяким заразливим недугам і що з того погляду їх кров „не,безпечна". На це дали відповідь відносні власти у заяві, якою пояснили, що кожну жертву крови, без огляду на те, від кого вона походить, тримається в окремих посудинах доти, доки її точно не прослідять, чи вона чиста й здорова. Коли вислід провірки покаже, що жертводавець був хворий, тоді кров нищиться без огляду на те, чи вона була від білої чи від чорної людини.

Аґітація проти ніґерської крови не є першим забороломn, з яким лікарська наука мусить боротись. Вона відріжняється від попередних подібних акцій тим, що тут дуже виразно видно сліди ворожої пропаґанди. Зрештою вже десятки років тому, коли було уведене охоронне щеплення проти віспи, лікарям приходилось доказувати, що сироватка з зараженої віспою корови (вакцина) не прищепить людині коровячих прикмет. Історія повторилась, коли відкрито, що кров заражених дифтерією коней дає успішний лік (анти-токсину) проти цеї недуги. Щойно після відповідної пояснюючої кампанії і за прикладом більш освічених одиниць, вдалось побороти цей забобон. Сьогодня вже ніхто не противиться охоронному щепленню проти тих недуг, а в більшости стейтів воно є обовязкове в приalthe людних школах. Тепер потрібна подібна освідомлююча праця і освічений приклад про те, що кров всіх людських рас є однакова. — (Фліс).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА СЕРПЕНЬ 1942 РОКУ

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Зорганізовано новий відділ У. Н. С. під числом 420, в Бедфілд, Н. Дакота.

РОЗВЯЗАНИЙ ВІДДІЛ

Розвязано відділ ч. 394 в Честер, Па., і всім членам видано переступні листи.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 3. Барна Микола.
В. 8. Романич Анна.
В. 17. Філіпс Петро, Філіпс Петро Р., Філіпс Генрій В.
В. 19. Бенько Иосиф.
В. 24. Погранична Розалія, Щур Олена, Савчин Володимир.
В. 29. Чернеський Антін А.
В. 37. Марунчак Катерина.
В. 39. Савка Юрій.
В. 40. Гаврилів Иосифа, Глинська Анеля.
В. 44. Гнатів Іван.
В. 45. Стриковська Анна.
В. 53. Пуль Евгенія, Кінцак Володимир.
В. 58. МкГалик Франко, Гирча Микола М., Конопельський Володимир, Конопельська Марія, Смолінський Франко, Мотиль Анна, Бурак Володимир, Мотиль Вілям, Кузьо Лій Юрій.
В. 59. Шахнович Омелян.
В. 62. Лісевич Олена.
В. 63. Урсяк Павло, Бріський Михайло, Опалка Михайло Т.
В. 67. Хомяк Володимир.
В. 72. Беген Анна М., Коцан Иосиф.
В. 75. Варес Петро П.
В. 76. Лазар Іван о., Тимонько Стефан, Романишин Володимир.
В. 78. Лісовська Марія.
В. 86. Боган Олена, Стахнів Антонита.
В. 90. Лопух Іван.
В. 91. Караман Михайло, Кочірка Володимир, Блоиар Иосиф, Оленик Анна.
В. 94. Левик Стелла, Стопчій Іван.
В. 96. Демян Олена.
В. 101. Кузів Софія, Курян Володимир.
В. 109. Мачужак Марія.
В. 112. Сушельницька Зофія.
В. 121. Ластовецька Ольга.
В. 124. Драбик Анна В.
В. 126. Вітівський Михайло.
В. 133. Бунцек Марія.
В. 139. Липовій Анна.
В. 140. Нановська Катерина.
В. 141. Даско Ольга Анна, Квасник Евелина, Крежніовський Іван.
В. 143. Бурчак Меланія, Гавдун Стелла.
В. 146. Воркун Стефанія.
В. 147. Позебанчук Евген, Салаш Стефанія.
В. 157. Фешак Иосиф.
В. 158. Черник Марія, Годовська Перла, Годовська Анна.
В. 162. Геда Олена.
В. 163. Сірій Юрій.
В. 164. Пугер Анна, Микнич Олена.
В. 172. Курило Олекса, Мороз Михайло мол.
В. 186. Мельник Павло.
В. 200. Карпович Марія, Карпович Евген, Кузенка Тома В. мол., Супек Марія.
В. 204. Філь Іван, Філь Берта.
В. 206. Королишин Ксеня, Стойка Марія, Чагарин Іван, Борис Евгенія, Сорокотій Ольга, Боднар Джерджета, Борис Розалія, Королишин Антін.
В. 208. Балиш Марія.
В. 219. Дорошенко Михайло.
В. 220. Гізовська Марія.
В. 223. Іващишин Антін, Вангер Агнеся, Котлярчик Иосиф, Слюзар Олена, Швайлик Олена.
В. 227. Підкалицька Елизавета.
В. 230. Суско Миколай.
В. 237. Пандяк Стефан, Коцопій Юрій.
В. 243. Спивак Олекса, Білик Анна, Шавала Текля.
В. 244. Праскович Елизавета.
В. 248. Криворука Авраґам, Криворука Параскевія.
В. 258. Цектич Григорій.
В. 276. Кульчицький Юрій, Лисик Евген.
В. 277. Ковальська Марія, Медвідь Володимир.
В. 279. Левіцька Ірина.
В. 283. Батько Катерина.
В. 286. Чорній Михайло.
В. 292. Михалишин Евген Фредерик, Качмар Марія.
В. 293. Толопка Михайло, Толопка Стелла.
В. 296. Ковалюк Анна, Лобур Богдан, Карсон Марія.
В. 312. Хміль Вілям мол.
В. 318. Русин Ольга.
В. 319. Бірбан Анна, Дмитро Михайло, Франко Петро, Парцей Василь, Пеціль Катерина, Вельгос Юрій, Калинська Анна, Пек Юлія, Васелюс Андрій, Старонка Анна, Сарновський Петро, Сарновська Марія.
В. 325. Габрик Марія, Сидорко Марія, Вітіг Зофія Джійн, Вітіг Роберт Лій.
В. 330. Русин Франка.
В. 335. Дмитраш Ярослав.
В. 339. Куничка Іван.
В. 344. Песик Катерина.
В. 348. Сухар Анна.
В. 350. Блащук Ліліян.
В. 361. Василик Михайло, Сітка Антін, Лубас Агнеся.
В. 362. Лукасевич Юлія.
В. 363. Лучишин Юрій А.
В. 364. Сподар Омелян.
В. 367. Коломиєць Василь.
В. 369. Олексин Петро мол., Перич Катерина.
В. 371. Кузів Джеймс, Кузів Василь.
В. 383. Шевчук Марія, Шевчук Олекса Елай мол.
В. 384. Гронський Іван, Гомирда Микола, Кілик Стефанія.
В. 387. Гірчиця Мілтон, Бандас Катерина, Бандас Онуфрій.
В. 390. Чічій Генрій, Чічік Целя.
В. 391. Жук Петро, Стрібіцький Ілько, Комарик Стефан, Жук Марія, Срочик Анна, Срочик Целя.
В. 399. Січ Анна.
В. 409. Гришко Анна.
В. 418. Оліярчик Марія, Бігус Юрій мол.
В. 427. Ващук Онуфрій, Дуда Нестор, Шпак Анна, Грицак Емілія, Луговій Джійн, Буда Микола, Савчук Зофія, Юрчишин Петро, Сорока Григорій, Зарівний Василь, Болібруч Михайло, Зарук Петро, Галущак Дмитро.
В. 432. Загребельний Стефан.
В. 436. Паздрій Михайло, Паздрій Олімпія, Паздрій Марія, Паздрій Ольга, Паздрій Юрій, Паздрій Олена.
В. 439. Москалик Стефан, Суленька Іван.
В. 441. Борис Михайло, Тхоревський Евген, Зробак Павло, Яківчук Петро, Масло Онуфрій, Лилик Іван, Мельничук Теофіль.
В. 448. Фалат Іван Юрій.
В. 450. Кревокуча Марта.
В. 458. Кабанюк Геня.
В. 462. Козаченько Марія, Козаченько Мирослав, Кухар Дарія.
В. 473. Цьокан Роксалана, Цьокан Марія, Козуб Теофіль, Топольницька Стефанія, Лилик Василь.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 36. Пінковська Сузанна.
В. 78. Стицін Теодор, Смолій Юрій, Вавращко Целеля, Вавращко Тома.*
В. 86. Пацюк Іван.
В. 96. Соболь Олена, Соболь Марія, Соболь Петро.
В. 102. Малицький Василь.
В. 106. Атаманець Дмитро.
В. 144. Гбудецький Зофія.
В. 229. Мияк Іван.
В. 238. Гриценько Петро.*
В. 240. Мачалаба Микола,* Сурма Михайло.*
В. 270. Диктер Стефан Анджелюс,* Струж Анна.
В. 291. Ягело Петро.
В. 293. Кучер Параска.
В. 298. Мак Анна.
В. 329. Сімітовська Олена.
В. 353. Баран Марія.
В. 365. Цибрінська Антонина, Сабрінський Іван.*
В. 374. Поліщук Гринько.*
В. 380. Диба Юрій.*
В. 411. Будрій Олена мол.
В. 435. Гуда Олена.
В. 469. Дорош Катерина, Гунчак Анна, Лоренц Аделя.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 83. Драбик Андрій, Драбик Дмитро.*
В. 166. Гиряк Анна, Гиряк Михайло,* Гиряк Микола.
В. 227. Підкалицька Марія, Підкалицький Андрій.*
В. 242. Перлак Анна.
В. 316. Федун Марія.
В. 325. Заплітна Анна.
В. 339. Бішко Михайло, Бішко Петро.*
В. 325. Ковальчук Михайло.
В. 361. Ратушна Анастазія, Ратушний Михайло.*
В. 367. Чайковська Наталія.
В. 454. Коцюбінська Стася.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 54. Холевська Марія.
В. 77. Зарічна Меланія.
В. 120. Гула Юрій.*
В. 126. Кузмен Альфред Рудолф.*
В. 163. Стриковська Катерина.
В. 361. Кудлик Михайло.*
В. 369. Пшик Катерина.
В. 414. Столяр Олена.
В. 439. Підвербецька Марія, Підвербецький Василь.*
В. 441. Бесько Петро.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 206. — 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Яким Иосиф.*
В. 9. Старовецький Иосиф, Старовецька Анна, Старовецький Михайло,* Старовецька Ольга, Камінець Іван мол.*
В. 11. Кочеркевич Анна, Ковальчик Анна.
В. 12. Слота Петро, Олекса Анна.
В. 21. Солінський Іван.*
В. 45. Олеш Володимир,* Троцинський Василь.*
В. 59. Підлуська Міній.
В. 77. Гупенталь Станислав, Гупенталь Марія.
В. 82. Джира Іван.*
В. 84. Мілс Стефан.*
В. 96. Філовят Михайло.
В. 100. Гвай Микола Л.,* Майерс Елизавета.
В. 106. Дацьків Михайло,* Білінський Стефан.
В. 109. Сінк Клер.*
В. 121. Бойко Василь.*
В. 135. Песанська Тереса, Рудяк Стефан.*
В. 149. Морочко Іван.*
В. 151. Чабан Марія Р., Сокальський Іван,* Сокальський Михайло.*
В. 161. Фірич Стефан.*
В. 194. Греськів Михайло.*
В. 201. Фемяк Иосиф, Дірман Стефанія.
В. 204. Олеско Анна, Петрашик Лев,* Петрашек Анна, Рацин Стефан.
В. 214. Паламар Григорій,* Ярош Иосиф.
В. 219. Гришканич Олена, Гришканич Омелян.*
В. 223. Потічка Катерина, Потічко Павло,* Борис Анна, Борис Петро,* Потічко Іван.
В. 229. Поточняк Михайло.
В. 293. Кампагна Марія.
В. 300. Яцинич Юрій.
В. 304. Кравс Михайло,* Процишин Едвард,* Грубяк Андрій.
В. 312. Овсяник Віктор,* Овсяник Тесія.
В. 336. Сич Лидя.
В. 341. Герич Дмитро, Білінський Стефан.
В. 348. Бутрій Алберт.*
В. 350. Вальчук Анна, Мегалик Анна.
В. 365. Горват Марія, Горват Тесій, Камінська Магдалена, Камінська Марія, Камінський Микола.
В. 369. Сидорак Станислав.*
В. 375. Ковальчик Катерина, Ковальчик Михайло.*
В. 393. Гарис Михайло, Гарис Рей,* Кордук Микола,* Лубінець Марія, Мізен Михайло,* Мізен Дмитро,* Недогін Генріета, Недогін Стефан,* Попадюк Павлина, Сенчук Михайло, Шавалюк Юрій, Смук Вергенія Е., Солудчик Анастазія, Тгурчак Марія, Васильців Олена Катерина.
В. 400. Шотик Елизавета.
В. 416. Грицай Михайло,* Грицай Павло.*
В. 421. Бабій Володимир.*
В. 435. Олесинська Лоретта.
В. 437. Депчик Петро.*
В. 443. Романишин Дмитро,* Давида Павло.
В. 461. Іванишин Марія, Скулій Берта.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 1. Ференц Семен.*
В. 22. Федун Ольга.
В. 24. Ле Баниш Анна.
В. 28. Перлак Анна.
В. 36. Чайковська Наталія.
В. 105. Бішко Петро,* Бішко Михайло.
В. 204. Кохановська Катерина.
В. 252. Грибик Іван д-р.
В. 343. Федун Марія.
В. 388. Василівка Анастазія.
В. 394. Звіжанська Амелія, Яворська Павлина, Яворська Анеля, Яворська Меланія, Яворська Юлія, Яворський Іван,* Пастушик Иосиф,* Цельо Михайло,* Яворський Володимир,* Звіжанський Бенджамин,* Звіжанський Мирон, Ковальчук Михайло.
В. 423. Коцюбінська Стася.
В. 439. Моніта Кей, Моніта Василь,* Волохатюк Микола,* Труш Григорій.
В. 469. Заплетна Анна.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 54. Холевська Марія.
В. 77. Зарічна Меланія.
В. 120. Гула Юрій.*
В. 126. Кузмин Альфред Рудольф.*
В. 163. Стриковська Катерина.
И. 361. Кудлик Михайло.*
В. 369. Пшик Катерина.
В. 439. Підвербецька Марія, Підвербецький Василь.*
В. 441. Беско Петро.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Від. 206. — 1 член.

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 338. Лабойко Вомодимир.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ:

В. 3. Чіжак Вілям.*
В. 38. Майкович Антін.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 147. Гришко Данило.*
В. 217. Зубрицький Микола.*
В. 363. Бігнон Олена.
В. 396. Федьків Ольга, Куруна Василь.*

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 1. Козак Іван.
В. 16. Сивенький Гілярій.
В. 17. Вархола Бесій.
В. 20. Брунець Ксеня.
В. 111. Козак Марія.
В. 133. Чорномаз Володимир.
В. 155. Стрельська Юлія.
В. 158. Більська Марія.
В. 191. Покіда Розалія.
В. 200. Великанович Людвіна.
В. 316. Кучій Катерина.
В. 326. Гуральчук Паланія.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком серпня -3.. року було в У. Н. Союзі повнолітних членів	30,265
В місяці серпні 1942. р. принято нових	223
В місяці серпні 1942. р. принято наново	36
В місяці серпні 1942. р. принято з переступними листами	17
В місяці серпні 1942. р. принято з інших кляс обезпечення	11
В місяці серпні 1942. р. принято зо старого роду обезпеч.	1
Разом	30,553
В місяці серпні 1942. р. суспендовано	104
В місяці серпні 1942. р. відійшли з переступними листами	29
В місяці серпні 1942. р. відійшли до інших кляс	11
В місяці серпні 1942. р. відійшли до нового роду обезп.	1
В місяці серпні 1942. р. відійшли зо зворотом у готівці	5
В місяці серпні 1942. р. відійшли на безплатне продовж.	2
В місяці серпні 1942. р. відійшли на виплачене обезпеч.	1
В місяці серпні 1941. померли	12
Разом	165
З кінцем місяця серпня 1942. р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	30,388

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	5
В клясі А.А.	на $ 500	97
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	201
В клясі В.В.	на $1500	7
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі О- 500	на $ 500	481
В клясі О-1000	на $1000	325
В клясі О-1500	на $1500	5
В клясі О-2000	на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	3,561
В клясі Р-1000	на $1000	1,953
В клясі Р-1500	на $1500	19
В клясі Р-2000	на $2000	9
В клясі Р-2500	на $2500	1
В клясі Р-3000	на $3000	2

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ндавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	2,204
В клясі Е-1000	на $1000	769
В клясі Е-1500	на $1500	11
В клясі Е-2000	на $2000	6

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250	на $ 250	2
В клясі W- 500	на $ 500	3,659
В клясі W- 750	на $ 750	1
В клясі W-1000	на $1000	3,506
В клясі W-1500	на $1500	32
В клясі W-2000	на $2000	14
В клясі W-3000	на $3000	3
В клясі W-ріжні суми		97

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	198
В клясі Т- 500	на $ 500	3.871
В клясі Т- 750	на $ 750	577
В клясі Т-1000	на $1000	8,494
В клясі Т-1500	на $1500	200
В клясі Т-2000	на $2000	53
Разом		30,388

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 10. Глива Василь, Глива Ліліян.
В. 17. Пилипів Меланія.
В. 28. Шуп Марія Ширлій.
В. 29. Чернеський Чарлс.
В. 30. Петрак Олена.
В. 44. Демчик Патрися А.
В. 48. Грабовський Чарлс А., Гірко Михайло Іван, Негребецький Иосиф, Негребецький Стефан, Енглісъка Варвара Анна.
В. 58. Шанайда Володимир, Шанайда Едвард, Клайн Марія Розалія, Кровик Джійн, Сороковський Мілтон.
В. 91. Оленик Роберт.
В. 94. Стопчій Присила.
В. 112. Шмучок Иосифа, Щур Дорота, Шмучок Меланія.
В. 124. Романська Джорджіянна.
В. 125. Баран Віра Марія.
В. 126. Бегун Олена, Бегун Михайло мол., Бутекоф Антін, Кривоняк Андрій Річард, Кривоняк Анна Естелла, Кривецький Андрій, Кривецький Василь, Пішко Юрій, Васько Иосиф, Васько Джувійн, Бегун Джо Анна.
В. 127. Давидко Петро.
В. 130. Шагай Анна П.
В. 147. Світила Катерина.
В. 150. Когут Дорота, Данилів Патрися Анна, Когут Олена.
В. 158. Черник Юлія, Черник Маріян.
В. 163. Колодчак Олена, Постельська Варвара, Постельський Вілям, Рицкевич Иосиф, Рицкевіч Стефан, Семен Іван, Токарчик Іван.
В. 164. Пугер Іван Річард мол., Кукорло Іван мол.
В. 169. Досяк Михайло, Лужецька Соня, Лужецька Параскевія.
В. 186. Дидик Іванна.
В. 196. Сударевська Дайна Е.
В. 200. Кживий Олена.
В. 204. Філь Вілям.
В. 206. Литвинець Олеся, Чубай Тома Евген, Бравчук Роман Павло, Гучак Володимир, Сорокатій Анна.
В. 219. Ландяк Бетій Варвара.
В. 224. Бурій Стефан.
В. 230. Філь Михайло Реймонд.
В. 241. Червінський Едвард, Галоншка Ольга, Камфоник Соня Олена.
В. 259. Малута Джинійна.
В. 266. Щерба Патрися Клементина.
В. 277. Медвідь Ірина Марія, Медвідь Давид Василь.
В. 293. Бабяк Марія, Бабяк Теодор, Толопка Магарета.
В. 303. Лехман Марія Елизавета.
В. 319. Веселус Дорота, Парсій Іван, Магаль Стефан, Коник Стефанія, Добровольський Антін, Магаль Марія, Франко Дорота.
В. 325. Гловас Олена.
В. 330. Коваль Джеймс Франклін.
В. 341. Сенайко Стефан Ярослав.
В. 348. Скрабський Одрій Джійн.
В. 361. Козак Реймонд А., Кокс Джойс, Кокс Марія, Керничний Елена.
В. 388. Ратбовн Павло, Веселюк Володимир Леон, Ходоровська Стефанія Ольга, Пригода Тома Іван.
В. 380. Катаринюк Реймонд, Катаринюк Мирон, Катаринюк Евген, Катаринюк Вілям, Липовий Іван Т., Капець Маріянна, Капець Роберт.
В. 383. Фанак Іван Роберт, Шевчик Іванна.
В. 391. Комарик Річард Стефан, Сухарик Франко, Сухарик Іван, Сушельницька Марія.
В. 414. Барбаш Елена Шарлота.
В. 418. Стець Іван мол., Фідик Іван, Бігус Анна, Енглот Анастазія.
В. 427. Ясній Анна, Паладійчук Браен М., Паладійчук Дайанна, Кавка Павло, Мажній Дмитро.
В. 432. Протас Анна Дайонна.
В. 450. Кревокуча Олена.
В. 454. Дегрендж Варвара
В 461 Керлов Олеса
В. 462. Кухар Антін, Кухар Михайло, Гнатюк Дмитро, Гнатюк Володимир.
В. 468. Сенюк Данило.

ЗАЛИШИЛИСЬ НА ПАМЯТКУ!—На покладі американського военного корабля бачимо цілу купу порожних стрілен, що вказують, що мусіла бути довга боротьба з ворогом. Це злишки по бомбардованню японських позицій на острові Кіска, що належить до ґрупи Алевтських островів на Аласці.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 96. Соболь Меланія, Соболь Розалія М., Соболь Володимир.
В. 144. Грудеська Дорота, Грудеська Долореса, Грудеська Софія.
В. 238. МкДермот Дорота 2, МкДермот Вергенія 2.
В. 429. Семітковський Павло.
В. 403. Семків Юрій, Семків Наталія.
В. 469. Мельничук Віра 2, Коропатва Люба, Коропатва Орися.

ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ ДІТИ:

В. 192. Вівчар Тома Михайло 5, Вівчар Доналд Реймонд, Вівчар Богдан Роман 2.
В. 227. Підкалицька Елизавета, Цап Іванна.
В. 313. Васілко Бойд.
В. 339. Бішко Агафія, Бішко Иосиф.
В. 361. Ратушна Стефанія 3, Ратушна Ольга 3.
В. 439. Орак Надія.

ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС ДІТИ:

В. 28. Гесс Карло, Гесс Роджер Рой, Висок Гертруда Анна.
В. 135. Клим Стефан Ф.
В. 293. Нотвич Володимир мол., Нотвич Ірина.
В. 318. Нуш Соня.
В. 341. Сушко Марія.
В. 361. Кудлик Володимир.
В. 439. Підвербецький Тарас 5.
В. 452. Хвалібога Михайло Р.
В. 468. Семкоф Ольга Геня, Сенюк Віра Анна.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 2. Майчак Дорота.
В. 64. Берналз Річард.
В. 77. Ощак Анна.
В. 91. Діль Ірина, Діль Михайло, Діль Павлина.
В. 96. Шебовська Ширлій Анна, Шебовська Маргарета, Яничай Марія, Яний Мелвін, Яний Ольга, Король Бенедик.
В. 123. Танчин Олена Ірина.
В. 135. Лучко Дорота, Глушко Анна, Глушко Юрій.
В. 174. Савран Роберт.
В. 194. Воробець Аделя, Воробець Ілина.
В. 204. Бріла Роман 2, Петрашик Маруся.
В. 223. Потічко Катерина, Потічко Марія, Потічко Михайло, Потічко Микола, Потічко Павло, Потічко Розалія, Борис Марія, Борис Катерина.
В. 254. Валах Ольга.
В. 261. Вітів Олекса.
В. 294. Глущик Іван Р.
В. 302. Рогач Едвард.
В. 304. Грубяк Марія 3, Грубяк Іван Р.
В. 312. Овсяний Иосиф.
В. 313. Палик Давид.
В. 348. Бутрій Бетій Джійн, Бутрій Олена, Бутрій Филис Анна.
В. 358. Свет Вілям.
В. 373. Волянська Марія, Волянський Василь.
В. 375. Ковальчик Розалія Марія.
В. 379. Магомета Арлина Марія.
В. 390. Мачурат Водомир, Грамошак Иосиф, Грамошак Ширлій Джуви.
В. 393. Белегай Віра, Гарис Володимир М., Кордук Ілина Л., Тгурчак Ірина, Лубінець Соня, Недогін Петруня, Шавалюк Григорій, Шавалюк Олена, Шавалюк Володимир.
В. 458. Ковальчук Петруся.
В. 461. Монтпетіт Фред.
В. 478. Козак Василь, Козак Марселля.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 105. Бішко Агафія, Бішко Иосиф.
В. 135. Цап Іванна, Васілко Бойд.
В. 330. Вівчар Тома Михайло 5, Вівчар Доналд Реймонд, Вівчар Богдан Роман 2.
В. 388. Васплюк Іван, Васплюк Марія.
В. 394. Містека Володимир, Цельо Іван, Цельо Ліліян, Звіжанська Олена.
В. 439. Волохатюк Микола.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 28. Гесс Карло, Гесс Роджер Рой, Висок Гертруд Анна.
В. 135. Клим Стефан Ф.
В. 293. Нотвіч Володимир, Нотвіч Ірина.
В. 318. Нусь Соня.
В. 341. Суско Марія.
В. 361. Кудлик Володимир.
В. 439 Підвербецький Тарас
В. 452. Хвалібога Михайло Р.
В. 368. Сомкоф Ольга Геня, Сенюк Віра Анна.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 3. Барна Микола.
В. 8. Романич Анна.
В. 24. Погранична Розалія, Савчин Володимир, Щур Олена.
В. 39. Савка Юрій.
В. 40. Гаврилів Иосиф, Глинська Анеля.
В. 44. Гнатів Іван.
В. 45. Стриковська М. Анна.
В. 53. Кінцак Володимир, Пук Евгенія.
В. 58. Михалик Теодор.
В. 62. Лішевич Галка.
В. 63. Опалка Михайло, Урсяк Павло, Бріський Михайло.
В. 67. Хомяк Володимир.
В. 72. Беген Анна, Коцан Иосиф.
В. 76. Романишин Володимир, Тимонко Стефан.
В. 86. Баган Олена, Стахнів Антонита.
В. 90. Лопух Іван.
В. 91. Караман Михайло, Кучірка Володимир.
В. 96. Демян Олена.
В. 109. Мачужак Марія.
В. 121. Ластовецька Ольга.
В. 126. Вітівський Михайло.
В. 133. Калушка Марія.
В. 139. Липовій Анна.
В. 140. Нановська Катерина.
В. 141. Дасько Ольга Анна, Квасницька Евилина Ольга.
В. 143. Гавдун Анастазія.
В. 146. Воркун Стефанія.
В. 147. Позебанчук Евген, Салаш Стефанія.
В. 157. Фещак Иосиф.
В. 162. Геба Олена.
В. 164. Микнич Олена, Пухір Анна.
В. 172. Курило Олекса, Мороз Михайло.
В. 186. Мельник Павло.
В. 200. Кузимка В. Тимко, Супек Марія.
В. 219. Дорошенко Михайло.
В. 220. Гізовська Марія.
В. 223. Котлярчик Иосиф, Слюсар Олена, Швайлик Олена, Іващишин Антін, Венгер Агнеся.
В. 227. Підкалицька Елизавета.
В. 237. Коцопій Юрій, Пандяк Стефан.
В. 243. Білик Анна, Шавала Текля, Співак Олекса.
В. 244. Праскевич Елизавета.
В. 258. Циктич Григорій.
В. 276. Лисяк Евген.
В. 277. Ковальська Марія, Медвідь Володимир.
В. 279. Лівіцька Ірина.
В. 286. Чорній Михайло.
В. 292. Качмар Марія.
В. 296. Карсон Марія, Ковалюк Анна, Лобур Богдан.
В. 312. Хміль Вілям.
В. 318. Русин Ольга.
В. 330. Русин Франка.
В. 335. Демітраш Ярослав.
В. 339. Кунічка Іван.
В. 344. Песик Катерина.
В. 348. Сухар Анна.
В. 361. Василик Михайло.
В. 362. Лукасевич Юлія.
В. 363. Лучишин А. Юрій.
В. 364. Сподар Омелян.
В. 369. Олексин Петро мол., Перич Катерина.
В. 384. Гронський Іван, Гумерда Микола, Кілик Стефанія.
В. 390. Чікі Генрій.
В. 409. Гришко Анна.
В. 436. Паздрій Юрій.
В. 448. Фалат Юрій Джійн.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 94. Левіцька Стефанія.
В. 204. Джюрка Ольга.
В. 211. Озимок Іван, Озимок Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком серпня -3. року було в У. Н. Союзі дітей членів	9,799
В місяці серпні 1942. р. принято нових	131
В місяці серпні 1942. р. принято наново	23
В місяці серпні 1942. р. принято з переступними листами	20
В місяці серпні 1942. р. принято з інших кляс	17
Разом	9,990
В місяці серпні 1942. р. суспендовано	67
В місяці серпні 1942. р. відійшли з переступними листами	21
В місяці серпні 1942. р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	93
В місяці серпні 1942. р. відійшли до інших кляс	13
В місяці серпні 1942. р. відійшли зо зворотом у готівці	4
В місяці серпні 1942. р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці серпні 1942. р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці серпні 1942. померли	—
Разом	198
З кінцем місяця серпня 1942. р. в У. Н. С. було дітей членів	9,792

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В 1-шій клясі	на $500	5,411
В 2-гій длясі	на $400	1.534
В 3-тій клясі	на $100	2,056
В клясі 4Р	на $ 250	13
В клясі 4Р	на $ 500	333
В клясі 4Р	на $1000	66
В клясі 5Е	на $ 250	74
В клясі 5Е	на $ 500	262
В клясі 5Е	на $1000	43
Разом		9,792

З кінцем місяця серпня 1942. р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	40,180

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за серпень 1942. року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж серпня 1942 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

НІМЦІ КАЖУТЬ, ЩО В УКРАЇНІ НЕМА БАВОВНИ

ЦІРІХ, Швайцарія. (ОНА) — Німецькі індустріялісти надіялися, що як заберуть Україну, то найдуть там великі запаси бавовни. Але сталось цілком інакше. Бавовни німці в Україні не найшли. „Франкфуртер Цайтунг" пише, що властителі ткалень в Німеччині повинні забути за українську бавовну, бо такої там нема. Нема тому, „що бавовнянні поля в полудневій части України знищені і треба рік часу, щоб їх привести до порядку".

Згадана ґазета каже, що німці вислали в Україну „найліпших спеціялістів від бавовняних піль і треба сподіватися, що вони зроблять там все, що є можливе, аби по році німецькі індустріялісти дістали з України якнайбільше бавовни. Але це вимагатиме тяжкої праці і зусиль, бо українські селяни не хотять з німцями співпрацювати.

Німецький „ґавляйтер" в Україні, Еріх Кох, зробив недавно в німецькій пресі заяву, в якій доводив, що йому дуже тяжко з українцями порозумітися. Вони, наприклад, відказуються від праці до того ступня, що треба було в Україні завести такі гострі закони відносно примусової праці, як їх заведено в Польськім Ґенеральнім Ґубернаторстві. Як українські селяни нарочно нищать збіжжя, або не віддають владі приписану їм квоту харчів, то на основі німецького закона їх карають за „злодійство" і за „ледачість".

ЯК ГАСИТИ СПРАГУ?

Славні туристи доказують із свого досвіду, що спрагу значно краще гасити напитками теплішими, особливо теплим чаєм, ніж холодними (джерельною водою). Вчені пояснюють це явище так, що зимний напиток мусить найперше орґанізм огріти, щоб його в себе всати, а це вимагає праці; цю працю утруднює звуження кровоносних судин, яке спричинює низька температура напитку. Теплий напиток не вимагає тієї непотрібної праці орґанізму і легко ділає на найніжніші закінчення нервів у селезистій болоні шлунку і кишок — тим самим лекше й скоріше, усуває почування спраги.

Наука про здоровля (т. зв. гігієна) вже давно доказала, що зимні засоби прохолоди, як вода охолоджена ледом, або морожене, шкідливі, а то й небезпечні для нашого здоровля.

Збирання Заліззя

По різних містах Америки ведеться тепер кампанії за збирання старого заліза й сталі. Місто Ню Йорк наприклад призначило цілий місяць жовтень для цеї цілі й назвала його для себе місяцем збирання відпадків („салведж монт"). Посадник міста визначив докладно, в котрі дні міські троки будуть забирати зібрані залізні відпадки в поодиноких дільницях, та візвав усіх громадян взяти в кампанії участь. Подібні акції ведеться очевидно й по інших містах.

На допомогу цій кампанії по поодиноких містах іде заява Ради Воєнної Продукції в Вашингтоні про збірку відпадків заліза й сталі. Каже ця Рада, що, не дивлячися на те, що збирання заліззя ведеться вже через пять місяців, і не дивлячися на те, що цьому помагає преса й місцеві комітети, скількість зібраного в цей спосіб заліза й сталі ще не відповідає вимогам сталевих і залізних фабрик. Рада остерігає, що коли кампанія не дасть за найближчі місяці кращих наслідків, то багатьом залізним гутам прийдеться в цю зиму зменшувати продукцію.

Пол С. Кабот, директор консерваційної дивізії Ради Воєнної Продукції, заявив, що для вдержання продукції заліза й сталі на відповідній висоті залізні печі будуть потребувати коло початку наступного року 7 мілїонів тон заліза. Досі вони зібрали щойно половину цеї потрібної скількости.

За останніх пять місяців купи заліззя постійно зростали але через те, що передтим вони були багато менші, як цього потребував промисел, це не вистарчає і залізні промисли легко можуть відчути недостачу сирівця, якщо збирання заліззя не буде негайно посилене.

При тому Кабот пригадав, що президент Рузвелт недавно остеріг населення краю, що уряд може реквірувати заліззя, якщо люди самі не приспішать його збирання. Ця осторога є доброю пригадкою на пекуче запотребовання заліза.

Найбільшу трудність у збиранні заліззя представляє недостача засобів перевозу зібраного заліззя. Трапляється, що громадянин збере багато відпадків заліззя й повідомить когось про це, але цей не має засобів для його перевозу. Таку справу не може розвязувати центральний уряд. Це вже виразно завдання місцевої влади, і тому місцеві уряди дбають за те, аби достарчити троки для перевозу зібраного заліззя.

Що заклики уряду й громадських установ, як преси, радія, церков, шкіл, тощо, помагають, видно хочби з того, що збирання заліззя зросло з 1,869,000 тон у січні до 2,400,-000 тон у липні. З того уряд робить надію, що при належній увазі громадянство добровільно зробить усе, чого від нього уряд жде.

Рада Воєнної Продукції подає теж до відома, що троки, які зголосяться до перевозу відпадків заліза й сталі, не будуть підлягати обмеженням щодо газоліни й числа переїханих миль. Уряд Оборонного Транспорту зарядив ще в липні, що всі приватні й контрактові перевізники, заняті перевозом відпадків гуми або заліза, не є обовязані зменшувати дорогу або предкладати порожні троки на аренду.

Як приклад служби, яку в тій справі сповняє часопис, можна навести передовицю „Ню Йорк Таймсу" з приводу проголошення „місяця збирання відпадків" нюйорським міським посадником. Між іншим там пишеться:

„Місяць збирання відпадків повинен помогти народові звязувати собі, що означає тотальна війна. Кожний мужчина, кожна жінка й кожна шкільна дитина, — всі повинні помагати. Америка мала покищо найбільшу здібність до сталевої продукції в світі. Вона продукує й інші металі подостатком. Одначе ця нормальна скількість не вистарчає, коли приходиться воювати в тотальній війні. Фабрики й печі не мають досить заліззя, аби обігнати потреби за два тижні. А прецінь у цьому краю є просто незмірна скількість невжитого й покиненого металю, який валяється по містах, фармах і дорогах. Ми мусимо доставити цей металь до фабрик.

„Цього не можна зробити без організації. Цього не можна зробити без запалу й посвяти. З попередних кампаній за збірку металю найкращі успіхи виказала кампанія, переведена в Небрасці за почином часопису „Омага Ворлд-Геральд". Вона принесла загальну суму 136,171,012 фунтів, або 103 фунти на кожну особу. Це є мірило, до котрого ми всі повинні стреміти".

Перша Конституція України з 1710 року

(Докінчення зо сторони 2-гої)

битій дорозі стала Україна та її „чаєнята" — мазепинці, що підняту нервову боротьбу вели далі усіми середниками того часу з одною думкою, щоб конституція Орлика не стала тільки документом, але правом, порядкуючим вільну Україну.

Молодий гетьман Пилип Орлик розпочав незвичайно рухливу діяльність, щоб Україні добути волю. Наступних трицять літ свого бурливого життя він трудився, щоб зорґанізувати союз Туреччини, Швеції, Франції та евентуально Польщі до боротьби з Московщиною. І бувало так, що здавалося, що пляни його вже такі близькі до здійснення, що гетьман Орлик та Мазепинці уже пакувалися до повороту на рідну землю. Та за кожним разом розвіювалось це мов сон.

Пилип Орлик розвинув теж незвичайне енергійну дипльоматичну діяльність в обороні незалежности України по всіх дворах тогочасної Европи — в Парижі, Лондоні, Відні, Царгороді, Стокгольмі та Римі, шукаючи приятелів для України серед усіх, хто міг тоді мати вплив на біг европейських справ. Дипльоматичний документ його авторства: „Вивід прав України" сильними та переконуючими арґументами виказує, як московський протекторат з Переяславської Угоди з року 1654 перемінився у неволю свобідної козацької нації та що европейські держави повинні подбати, щоб привернути пошанування права та запевнити спокій у Східній Европі через спинення імперіялістичної пруживости Петрової та по-Петрової Росії.

Цей запал для справи незалежности України зберіг автор першої української конституції аж до самої смерти (1742); він його підтримував і серед десятков товаришів Мазепинців, перших українських політичних еміґрантів; він його вплив в серце рідного сина, вихованого вже на чужині — Григора Орлика, ґенерала-поручника французької армії.

КАМПАНІЯ ЗА ЗВЕЛИЧАННЯ ПЕТЕНА.

ВІШІ. — Чужинецькі кореспонденти помічують загальну кампанію уряду в Віші за звеличання маршала Петена. Уряд уживає всіх можливих способів, аби зробити пронацістичного маршала популярним серед французів.

СЕКРЕТАР ІКЕС ПОМАГАЄ ЗБИРАТИ СТАРЕ ЗАЛІЗЯ.
—Секретар внутрішніх справ, Гаролд Ікес, помагає державі в збиранню залізяків. На образку бачимо, як розбирає залізний пліт в городі Білого Дому, кидаючи залізний стовп на купу заліза, що має бути відвезене до фабрик і зужите на воєнне зброєння.

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Подає СТЕПАН КУРОПАСЬ.

Молодий лютенант Берестецький з Бостону, член У. Н. Союзу, про якого свого часу була згадка у „Свободі", перебуває тепер в Шікаго, куди його занесла військова служба. Є в Шікаго дуже багато американців українського походження, що повнять тут військову службу, та лише дуже рідко вони дають про себе знати, радше сказати, хочуть пізнатися з такими як й вони американцями, що родилися в Шікаго.

Та в випадку лютенанта Берестецького цього сказати не можна. Він хоче за час свого перебування в Шікаго пізнати Америку у всіх її закутинах, в тому і українське життя. Вже в першу неділю свого побуту, він пішов до української церкви. За посередництвом радного У. Н. Союзу, п. Миколи Давискиби з Бостону, постарався про адреси інших союзовців, між ними і про мою.

Добре було би, говорив він мені при стрічі, якби знайшовся хтось, що занявсяб зорганізованням спеціяльних бюр по всіх більших містах Америки, які помагалиб американським воякам українського роду віднайти свою церкву, до якої вони змалку люблячи учащати та пізнатись з українсько - американським життям, яким вони досі жили. Він навіть писав про це до радного М. Давискиби.

Молодий союзовець Берестецький, якого я познакомив в Шікаго з українськими церквами, з українським життям, і людьми, головно з хлопцями, що ще не є при війську, це дуже шляхотний, образований, гарний хлопець. Мешкає з українців, бо дуже любить український харч. Дуже шанує своїх родичів і щодня пише листа своїй мамі до Бостону. Пише по-українськи, бо навчився в парохіяльній школі. Це все лише перші враження зі стрічи з молодим союзовцем, членом 238-го бостонського відділу. Можна поґратулювати родичам лютенанта Берестецького! І треба признати бостонській українській громаді, що вміє добре виховувати молоде українсько-американське покоління. Молодий Берестецький, і йому подібні молодці, що вступили до американської армії, є гордістю не лише бостонської громади, але й всього українсько - американського громадянства. Він є прикладом для наших молодих людей в час теперішньої війни.

Ілиноіс Дей відбувся у нас в неділю 24. серпня на Солджерс Філд, де звичайно відбуваються у нас подібні імпрези. День цей, урядженням воєнної орудували стейтові власти, виказав, що стейт Ілиноіс веде перед у воєнних зусиллях Америки. У програмі дня були заступлені ріжні національні групи з людей, що складають населення стейту. В тому числі була й українська група, на чолі якої стояв д-р Іван Смук.

Жіноча Сторінка у Свободі має в Шікаго більше читачів чоловіків чим жінок. До такого заключення прийшов дописувач на підставі кількамісячних дослідів серед наших людей. Та проте, хоч наші жінки мало читають і інтересуються жіночою сторінкою у „Свободі", має ця сторінка у них великих оборонців. Якби так пробували колинебудь союзові мужеського роду ліквідувати, чи радше сказати протестувати проти „Жіночої Сторінки" у Свободі, то проти них повстав би весь жіночий шікаґовський світ.

Послухаймо, які є арґументи одних і других. Кажуть чоловіки, що їх жінки жіночої сторінки не читають, хоч вони взагалі нічого проти сторінки не мають, а навіть думають, що вона є дуже потрібна, бо у ній крім статтей, дуже добре опрацьованих і підібраних панею Олесницькою, повинна віддзеркалюватися вся діяльність союзового жіноцтва, сестрицтв, червоного хреста, клюбів і т. п. Тому чоловіки думають, що самі жінки засуджують Жіночу Сторінку на неоправдану смерть і коли українське жіноцтво не заінтересується долею сторінки, то нехай відтак не винує чоловіків, що вони є проти Жіночої Сторінки і хочуть її зліквідувати, бо це буде вина самих жінок.

А як знаєте, що наші жінки не інтересуються жіночою сторінкою, перервав я розговорення нашим чоловікам? Були на те ріжні відповіди, яких можна звести до того: Найкращим доказом жіночої байдужности до їх сторінки у „Свободі" є те, що в ній порушується дуже часто дискусійні теми та побуджується до дискусії, а ніхто на те не відзивається. Бо хочби так було, що більшість жінок не читає жіночої сторінки, а з тих, що читають, не всі вміють написати до газети чи вести в пресі дискусію, то проте такі повинні знайтися в союзових рядах жінки, що потрафилиб одно і друге. А такі жіночі дискусії у Жіночій Сторінці були би дуже цікаві для всіх і причинилисьб до більшої її популярности!

На те жінки назагал відповіли таке: Добре зробив У. Н. Союз, що завів Жіночу Сторінку у „Свободі". Коли він забезпечує рівні права всім членам, то й жінкам належиться більший голос у союзовій пресі. Жіноча Сторінка у „Свободі" це жіночий здобуток, якого жінки будуть боронити. Без огляду на це, чи жінки слідкують за тим, про що пишеться в Жіночій Сторінці, чи ні, вони зовсім певно слідкують за тим. чи вона ще появляється, чи ні. І якби так сталося, що вони колись не побачилиб вже її у „Свободі", то тоді посипались би протести до Джерзі Сіти; мовляв касуються тяжко добуті жіночі права!

Жінкам я ставив звичайно два питання. А це такі: Чому не читаєте жіночої сторінки, а якщо не читаєте, чому її бороните. Відповіди на ті два питання можна разом зібрати в таку цілість;

Не всі матеріяли обговорювані в статтях Жіночої Сторінки, є для нас цікаві. Тому й не читаємо. Коли у сторінці є матеріяли старокраєвого характеру, без огляду на їх зміст, вони впадають в око не лише нам, але й нашим чоловікам. А коли, наприклад, є там мова про куховарство, чи як консервувати на зиму овочі, то того роду статті не мають читачів, бо американські рецепти і куховарські книжки є вже в нас давно в ужитку, а українські переклади треба би було щойно випробувати, або інакше, робити з ними експерименти, які часом можуть бути дуже коштовні.

А боронять „Сторінку" тому, що хоч вони її стопроцентово не читають, то зате є в ній нераз дуже цікаві статті зі старокраєвою закраскою. Жінки думають, що серія статтей, наприклад, на тему „Участь української жінки в життю поновнім (по 1918 р.) української нації" мала би велике поводження. А зрештою Жіноча Сторінка є не лише для жінок, так як не є решта „Свободи" лише для чоловіків" — казали далі.

Це більше менше такий є образ зі Шікаго. Чим довше говорив би чоловік з людьми, тим більше може знайшов би нових арґументів: за і проти. Цікаво булоб знати, як думають про це жінки в інших громадах. Булоб добре, якби заговорили про те самі жінки. І то не лише з Шікаґа, але з всіх усюдів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Триквартальні збори.

Дня 12. вересня ц. р. відбулись триквартальні збори Тов. „Дністер", 361 відділу У. Н. С. в Ню Йорку. Збори відкрив предсідник Ст. Ковальчук і заявив, що в нинішні воєнні часи наше членство повинно ще частіше сходитись на збори, ніж передше і брати активну участь у громадськім житті, щоб могло в границях власних сил найбільше помогти Америці в її воєнних зусиллях. Дальше він подав порядок нарад.

Відчитано протоколи з минулих зборів, принято до відома звіт опікунів хорих, принято сім нових членів, що вступили за минулий місяць. Обговорено справу балю, котрий влаштовує Товариство дня 7. листопаду та роздано на той баль тикети. Фінансовий звіт подав фінансовий секретар Товариства, П. Кучма. Він підкреслив, що наш відділ зібрав і вислав цього року на такі цілі: Американський Червоний Хрест $225, на Ю. С. О. $204. На відбудову Дому при 217 Іст. 7 вул. — $25. Також подав детальний звіт з пікніку Товариства і зо всіх місячних приходів і розходів.

Далі предсідник закликав прийвних, щоб взяли масову участь у концерті Ю. С. О., що мав відбутись наступної неділі.

По тім приступлено до обговорення справи „Сервис Флеґу", чи „Прапора Служби" та про концерт Комітету Відділів У. Н. С., що має відбутися дня 1. листопаду ц. р. в Вашингтон Ірвінг Авдиторії. Предсідник пояснив ту справу, кажучи, що Комітет Відділів, з котрим співпрацює Тов. Дністер, ухвалив влаштувати такий концерт і весь дохід призначити на американську ціль, на армі емердженсі реліф фонд. При тій нагоді відбудеться того самого дня по церквах посвячення „Сервис Флеґів", що відділи собі справлять. Вечером вони мають явитись з тими прапорами на згаданім концерті.

Над тою справою розвинулась дуже оживлена дискусія, в якій одобрено вцілости такий концерт, а також рішено справити для відділу „Сервис Флеґ". Членство висказувалось, що для нашої улюбленої Америки ми повинні напружити всі наші сили, щоб помогти її в її воєнних зусиллях. П. Гузар заявив, що коли наші сини пішли на фронти свої груди проти ворогів наставляти, то тим більше ми повинні тут в запіллю для нашої Батьківщини Америки працювати, щоб охоронити ті свободи, з котрих і ми тут цілий час в Америці користали. П. Мурашко заявив, що ми, користаючи з усіх прав, які Америка своїм громадянам давала, перебирали також і всі ті обовязки супроти Америки, що її має кожний американський громадянин. Запілля в війні творить другий фронт. Ми є частиною того запілля і ми мусимо на тім другім фронті працювати.

У висліді збори рішили справити „Сервис Флеґ" і взяти масову участь в концерті. Рішено, що кожний член обовязково мусить взяти бодай один тикет на той концерт, або зложити 50 ц. на „армі емердженсі реліф фонд". Вкінці завізвано всіх родичів і кревняків з Товариства, котрі мають своїх синів, братів, чи кревних при американських збройних силах, щоб чимскорше зголосили їх до секретара Товариства. Бо Товариство не має списку тих членів, що служать в збройних силах. Деколи за них платять вкладки родичі. Їх назвища треба найскорше знати, бо на згаданім „Сервис Флеґу" треба нашити зірки, котрі будуть репрезентувати всіх тих осіб, що з нашого відділу пішли служити до армії. Управа відділу уряджує що середи в церковній галі, на Семій вулиці, від год. 7.30, до 10 вечором.

За Уряд Тов. „Дністер", 361. від. У. Н. Союзу:
Степан Ковальчук, предсідник,
Іван Галичин, касієр,
Петро Кучма, фін. секр.
Володимир Павлів, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О.

З подружого ювилею на А. Ч. Хрест.

Дня 29. серпня приятелі громадян Михайла і Емілії Мушинських влаштували їм в Українськім Народнім Домі при Вест Рейн евені несподівану забаву, на котру запросили гостей і їхню родину. А це з нагоди 25-літнього ювилею їхнього подружого життя. Ювиляти з родиною стоять в нашім У. Н. Союзі, а гром. Мушинський є касієром 230 відділу. Виховали гарно своїх дітей: донька є учителькою, а син першої кляси механіком на кораблі, де вже служить 6 років.

Ювилятів, як явились на вечерю, повитано бурею оплесків, а засівши до стола, розпочато свято піснею „Гад Блес Амеріка". Забавою проводив гром. С. Мош, що зложив Ювилятам якнайкращі побажання. Промовляли: дочка-учителька, М. Іванчак, Ю. Присташ, С. Ворожбит, П. Веньгрин, І. Дубас, а кінцеве слово сказав гром. Т. Періг, візвавши гостей зложити жертву на Американський Червоний Хрест. По англійськи сказав ще про це слово п. Й. Венгжин. Гості зложили на ту ціль $20. Ювиляти подякували ще гостям, заявляючи, що чуються дуже щасливими. На памятку закуплено Ювилятам „Історію України" М. Грушевського, видану українською мовою.

Марія Періг.

Свавільство Води

Кожен розуміє, що вода — то є дощі, зливи, джерела землі та підземні, дикі гірські водотоки та струмочки, що збіраються з дощу та з талого снігу у цілі ріки, що скажено біжать по кручах та міжгірях. Вода — це є невгомонні, вічно неспокійні моря та океани.

Вода розмиває гірські породи, розколює їх, ділить на части і розносить ті шматки із собою. Вона вимиває потроху сипку гірську породу; вона розпускає в собі і вбірає в себе і той матеріял, з якого складаються навіть кріпкі породи. Кожен знає, що камяна сіль дуже швидко розпускається у воді. Таким чином і вода потроху, раз за разом, руйнує шари земляної кори.

Ось маємо розлогу гору. Нижні шари її глиняні а біля їх течуть джерела. Джерела ті непомітно розмивають глину і несуть із собою. Верхні шари гори, згубивши грунт, потроху зсовуються. Так зявляється зсування.

Ось далі стоїть круча; вона уся складається з твердих та міцних гірських пород, але в основі її лежать сипкі шари. При підгіррі веться річка. Вода та день і ніч помалу розмиває підгірря; їй на поміч стають дощі, що женуть гірські потоки; збігаючи з кручі, водотоки ці так само лижуть та розїдають підгірря. І ось настане час, коли скеля, згубивши під собою грунт, з гуркотом звалиться в долину. Так стаються величезні обвали.

У Швайцарії посеред гір, на березі невеличкого озера, в початку нашого віку, притулилось було невеличке село Гольдав. Але 2. вересня 1806. року це село згинуло. Дві церкви, 11 хат та 220 хлівів та вимбарів стали руїнами, де згинуло 457 душ. Нещастя це сталось від обвалу. Росказують, що від сусідньої скелі відірвався величезний камінь, а за ним почало відколюватись і багато менчих. Летючи до долу, вони зривали каміння, землю, ламали дерева. Загойдались тоді величезні гірські сосни; знялись у гору з криком великі зграї птиць. А каміння котилось далі, ламало дерева, руйнувало оселі; далі збігало далеко в долину. Ось зашумів ліс ще більше, — зірвалось знову величезне каміння з верхів гір, де красувались високі сосни, і сторч полетіло усе до долу. Ліс, земля, скелі, каміння, все разом посунулося—зразу помалу, а де далі—все швидче і швидче. Стояв гуркіт, тріск, немов гримів тут грім. Усе навкруги обгорнулось курявою мов хмарою; гори, скелі трусилися, земля хвилювалася. Люде з жаху тікали, а тих, що зостались застукані обвалом, підкидало до гори разом з худобою та руїнами. Вода в озері вийшла з берегів та допомагала руїні.

Ось ще один цікавий приклад. Ось перед вами рівне, рівне місце; під ним досить глибоко і давно вже дзюрчать підземні струмочки. Дощова вода потроху точилася в глиб і збіралась і рівчачки, які де-далі — то все більше розмивали підземні шари землі. Де траплявся вапняк або глина, там розмити їх було не важко. Працюючи отак віками, струмочки ті розмили собі дорогу, поробили цілі печері. З часом печері ті збільшуються, нарешті верхні шари землі згубивши під собою грунт, осідають якраз проти підземних печер. Де далі, вони осідають більше, потім вгинаються і провалюються. Проваллля це згодом набірається води і таким чином, у низині зявляється озеро.

Печері на землі зустрічаються дуже часто. Колись в давні часи в таких печерях жили дикі звірі — були тоді печерні леви, ведмеді та гієни, таких звірів тепер і немає; а в тих печерах знаходяться і досі цілі купи їх кісток, а також кістки тих тварів, яких вони їли. Деякі з таких печер були оселями і первісних людей, наших далеких диких прадідів. Вони теж ховались по печерях, а через те мали постійні війни з печерними звірями. Люди займали кращі печері, відбирали їх у звірів, а звірі відбивали їх знову. Ось чого серед кісток диких звірів знаходяться і людські кістяки, та незграбне кремінне знаряддя, яким обходились первісні люде.

Риючись, як кріт під землею, вода робить не одні провалля, а багато ще дечого. Коли підземна вода розмиє нижчі шари земляної кори, то не завше вони провалюються; вони часом лиш осядуть, та зігнуться на бік; ось маємо тут ще одну причину, що надає шарам земляної кори схилений напрям. Нехай по-під верхнім шаром простягається шар глини, а глина сама вбірає в себе воду. Убравши в себе воду, глина розбухає і напірає на вищі шари, а ті тоді пнуться вгору. Вода проривaючи підземні печері, може викликати і землетруси; бо розмиті зводи печер обвалюються з гуркотом, від якого труситься навколо земляна кора. Не тільки з підземних обвалів стаються землетруси. Згадайте обвал у Швейцарії, як розказують: „гори і скелі трусилися, а земля тримтіла" — цеж і був так саме землетрус.

Після дощів і на рівному місці збіраються каламутні струмочки, а часом і бурхливі водотоки, що течуть невеличкими лощинками, забігають у щілини, розмивають, розмякшують землю. Скоро на тих місцях, де вони пробігли, стануть глибоченькі рівчаки; де далі, вони ростимуть з кожним дощем і, нарешті, стануть проваллями, по-над якими здіймаються кручі. Дощові та снігові потоки змивають, зрівнюють, закруглюють ті стіни проваллів, і замісць глибокого провалля з часом стане балка. Сила таких балок та проваллів є по нашій країні, але вони ніщо, коли порівняти їх з американськими балками. В Америці трапляються такі балки, що простягаються на кілька сот миль, а завширшки будуть миль 5—10. Це вже цілі глибокі долини. А вимила їх вода. Багато років невпинної її праці пішло туди, але й утворила вона щось дивне справді.

Ще багато усяких долин та балок зявилось на світі, дякуючи праці води. Весело воркуючи та вилискуючись проти сонечка, збігають з гір струмочки води. По дорозі вони зливаються з іншими і в підгіррі течуть уже цілою річкою. Річка та помалу тече собі по схилу гір, несе з собою силу грудок та скалок. Як пилка, зрізує вона береги свої тим камінням, що несе з собою. Вона руйнує схили гір, оре дно річки і раз за разом несе із собою частини тих шарів, по яким тече. Під натиском води береги відступають, даючи їй дорогу. Долина, таким чином, помалу розширюється та глибшає.

Горні водотоки збігають, ревучи до долу, руйнують усе, що зустрінеться на їх шляху. І коли глянути на те каміння, на ті скелі, де раз-по-раз пробігає вода, то можна бачити, як воно все змінює свою форму. Ось стирчать, немов стовпи, незграбні камінюки, далі стоять рівні гори, мов конуси (такої форми як цукрові голови); то здіймаються величезні скелі, мов мури старого замку, то знов мов якісь стародавні руїни. А над цим усім працювало повітря разом з водою, та й сама вода з дощових та снігових гірських водотоків та струмочків працювала немало.

На півночі Америки в глибокій долині біля високих гір є місце,, що звуть „Садком памятників". Вода тут напосіла була на гірські породи: повиносила з собою усе, що було сипке, а що не піддалося їй — те зосталось на місці і уявляє собою немов цілий гурт ріжних памятників. Є ще одно цікаве місце в цих самих північних горах Америки, його прозвали „Садом богів". Тут здіймається сила камяних скель ріжної форми. Складаються вони з твердого червоного пісковцю. Мабуть, вода, не встигла ще закінчити з цим кріпким матеріялом, а усе те, що колись звязувало їх в одно ціле, давно пішло за водою: зостались тільки дивні велитні. Дикуни сусідніх індійських осель моляться їм, мов богам, та приносять їм усякі жертви.

Ми прозвали вище гірські кряжі складками землі. Але де вони, — ті складки? Усе руїна. Верхи їх змиті водою; боки обдерті, поломані, вкриті мов глибокими ранами: І все це поробила вода. Давно, давно, — а саме в ті часи, коли складались ті складки гір, що звемо ми тепер Альпійськими та Кавказькими горами, були вони далеко вищими. Тепер вони руїни, „останки колишньої слави". Тай справді, що зосталось від колишніх складок? Гостроверхі скелі, зубчасті кручі та шпилі. Вода забрала з собою усе — зосталось лиш те, що було міцнішe тай стерчить тепер понад руїною. Але всьому колись буде кінець. Прийде і до них черга. Землі не первина бачити на свойому віку силу таких гір, що так само непомітно щезли, як і зявились. На те воля повітря та води, а головним чином води. Вона розмиває їх, руйнує, зрівнює з землею.

Нам весело глянути на снігові верхи Кавказу та Альпів. Вони не те, що французькі та німецькі гори: бо з цілої семі горних кряжів Кавказ та Альпи, хоч і зруйновані вже, а всеж молодші за інших. Вони повинні ще стояти, гордо звівши свої голови. А німецькі та французькі — Шварцвальд та Вогези — вже зовсім старі. Але пройдуть віки, постаріється і Кавказ та Альпи, зігнуться мов старі діди, тай ляжуть у землю.

На верхах гір віками збірається сніг. Сніг той тане, потім знову змерзає, твердне під натиском своєїж ваги і з нього робиться крига-лід. Лід цей тягнеться мов тісто. Тече він з тиха, мов річка, з верхів по схилам та рівчакам і зсовується в долини. Така крижана річка зветься льодовцем. Зсовуючись з гір, льодовець несе з собою силу каміння, яке розміщується по ньому рядками з боків та посередині. Багато такого каміння осідає на дні льодовця і руйнує все по чому йде. Коли ми річку просту прозвали пилкою, то льодовець буде вже стругом. Як велитенський струг, з запомогою каміння, він дере русло своє, зриває береги, зтирає та шліфує ті гірські породи, по яким сунеться, — просто кажучи, знов таки все руйнує.

На поміч текучій воді та льодовцям стають ще океани та моря. Їх хвилі, набігаючи на беріг, руйнують та бють гірські породи. Що мякший та крутіший беріг, то швидче йде руїна. Морський прибій працює, мов велитенський молот. Він вибиває величезне каміння. І суходіл мов відступає помалу, мов віддає свої маєтки океанові. Як багато було колись островів, а всі вони щезли під хвилями. Яка сила була берегових скель, а ті звалились у море, підмиті пробоєм. А хвилі шумлять день у день і, мов те страшне військо, знову наступають на береги.

Більшість річок збігає в океани та моря. Усі вони несуть з собою велику силу усяких грудок каміння, піску, глини та намулу. Усе, що важче, осідає на дно річок та замулює їх дна; усе, що легше, іде за водою аж до гирла річки і спиняється вже тут. Таким чином в гирлах річок зявляються довгі та вузькі косі землі, та насипні острови (дельти). А решта намулу, піску та дрібного каміння виноситься далеко в море і там вже осідає на дно. Так воно діється що року, з віка в вік. На дно морське осідає пісок, глина та намул. Таким чином на дні моря утворяться колись велитенські шари пісковцю, глини та іншого.

Тут народжуються вже осадочні гірські породи. Коли дно моря колись здійметься, то осадочні породи виринуть з води, і ми знайдемо тоді пісковець, і глину, і глиняний сланець. Таким чином, ми бачимо, що вода, руйнуючи в однім місці, будує в другім. Розмиваючи гори, у воді творить суходіл.

"Wait! On second thought you ought to make a good son-in-law!"

ВІЗИТА ТЕЙЛОРА В ПАПИ.

БЕРН (Швайцарія). — Майрон Тейлор, особистий представник президента Рузвелта при Ватикані, відбув уже друге побачення з папою Піом XII. Візита тривала 50 хвилин. Предмет авдієнції лишився тайною.

ТАРЗАН, ч. 640. Душегубство.

Чоловіки-пасажири, що знаходились недалеко рятункової лодки, підняли заввагу Тарзана і собі закричали: „Так, жінки і діти наперед".

По тих погрозах чоловіки пустились в напрямку лодки, наладованої розбишаками-моряками. Один з моряків вистрілив у них з револьвера.

Один з чоловіків впав трупом. Тарзан на це дивився і його огортала така лють, як рідко коли. Це було огидне душегубство.

Тепер його одинока думка була дістати в свої руки огидного злочинця. Не роздумуючи довго він пустився в напрямку того злочинця.